Ազգ
Azg armenian daily
5 ԱՊՐԻԼ 2000 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 62 (2030)

Կաթողիկոսը ապրիլի 9-ին կայցելի Վրաստան

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդը ապրիլի 9-ին կայցելի Վրաստան: Այցը կտեւի մինչեւ ապրիլի 12-ը: Այցելության ընթացքում Գարեգին Երկրորդը հանդիպումներ կունենա Համայն Վրաստանի կաթողիկոս-պատրիարք Իլիա Երկրորդի եւ Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի հետ:

Ջավախքի հայերի «նախընտրական» պահանջները Շեւարդնաձեին

ԱԽԱԼՔԱԼԱՔ, 4 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ապրիլի 4-ին Ախալքալաք է ժամանել Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն: Նա հանդիպում է ունեցել Ախալքալաքի վարչակազմի ներկայացուցիչների հետ: Հանդիպումը նախընտրական բնույթ էր կրում: Հանդիպման ժամանակ նախագահ Շեւարդնաձեն խոստացել է ընտրություններից հետո զբաղվել նահանգի սոցիալական խնդիրներով: Շեւարդնաձեի հանդիպման ընթացքում դրսում ցույց էր անցկացվում, որի մասնակիցները պահանջում էին, որպեսզի խորհրդարանը ճանաչի Հայոց ցեղասպանությունը, եւ որ Ջավախքը դառնա ինքնավար մարզ Վրաստանի կազմում:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Արկադի Ղուկասյանի մահափորձը կազմակերպել է Սամվել Բաբայանը

Ասուլիսում հայտարարեց ԼՂՀ գլխավոր դատախազ Մավրիկ Ղուկասյանը

ՆԵՐՍԵՍ ԱՐՇԱԿՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Ապրիլի 4-ին ԼՂՀ գլխավոր դատախազ Մավրիկ Ղուկասյանը հրավիրեց մամլո ասուլիս: Մինչ այդ հանրապետության դատախազությունը պաշտոնական հաղորդագրություն էր տարածել, որի մեջ մասնավորապես նշվում էին մարտի 22-ի ահաբեկչությունն իրականացրած անձանց անունները:

Բնականաբար, լրագրողներին հետաքրքրում էին ոճրագործության կազմակերպման հանգամանքները:

Համառոտ ներկայացնելով մահափորձի՝ նախաքննությամբ ճշտված դրվագները, գլխավոր դատախազը նշեց, որ ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանին ֆիզիկապես վերացնելու ծրագիրը կազմվել էր ավելի վաղ՝ ՊԲ նախկին հրամանատար Սամվել Բաբայանի կողմից: Ըստ որում, նախքան մարտի լույս 22-ի գիշերն իրականացված ահաբեկչությունը, նման փորձ արվել է երկու անգամ: Առաջին դեպքում ահաբեկիչների մտահղացումը կասեցվել է ռադիոկայանի խափանվելու հետեւանքով, իսկ երկրորդ անգամ նրանց խանգարել է այն հանգամանքը, որ նախագահին ուղեկցում էր ԼՂՀ ՆԳ նախարար Բ. Սահակյանն իր թիկնազորով: Միեւնույն ժամանակ, ասաց գլխավոր դատախազը, տարբեր ժամանակներում հանցավոր պլանի մեջ փոխվել են որոշ դերակատարումներ, որի վերջնական տարբերակով էլ իրականացվել է ահաբեկչությունը:

Որ նախագահի դեմ մահափորձը կազմակերպել է Սամվել Բաբայանը, հաստատում են թե՛ մահափորձն իրականացնող անձանց եւ թե՛ Ս. Բաբայանի խոստովանական ցուցմունքները: Բացի այդ կան բավարար այլ ապացույցներ եւս, որոնք հաստատում են ՊԲ նախկին հրամանատարի մեղքը:

Տես ➧ էջ 8

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Նախագահն այսօր կմեկնի Ռումինիա

Ապրիլի 5-7-ը տեղի կունենա նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի առաջին պաշտոնական այցը Ռումինիա: Հանրապետության նախագահի գլխավորած պատվիրակության կազմում են արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանը, տրանսպորտի եւ կապի նախարար Ռոբերտ Նազարյանը, Ռումինիայում ՀՀ դեսպան Կարինե Ղազինյանը, պաշտոնատար այլ անձինք:

Ապրիլի 5-ին Հայաստանի նախագահի դիմավորման պաշտոնական արարողությունից հետո Կոտրոչեն նախագահական պալատում տեղի կունենա Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Էմիլ Կոնստանտինեսկուի առանձնազրույցը: Երկու երկրների ղեկավարները կքննարկեն հայ-ռումինական հարաբերությունների զարգացման հեռանկարներին առնչվող հարցեր, ինչպես նաեւ միջազգային ու տարածաշրջանային բնույթի խնդիրներ: Հայաստանի պաշտոնական պատվիրակության անդամները հանդիպում կունենան Ռումինիայի իրենց գործընկերների հետ, ինչպես նաեւ երկու երկրների նախագահների մասնակցությամբ կկայանան հայ-ռումինական բանակցություններ՝ ընդլայնված կազմով: Այցի արդյունքների վերաբերյալ Հայաստանի եւ Ռումինիայի նախագահները կստորագրեն համատեղ հայտարարություն: Նախատեսվում է նաեւ նրանց մամուլի ասուլիսը:

Եռօրյա այցի ընթացքում Ռոբերտ Քոչարյանը հանդիպումներ կունենա Ռումինիայի խորհրդարանի երկու պալատների նախագահների եւ վարչապետի հետ:

Ապրիլի 6-ին նախագահը կայցելի Ռումինիայում Հայաստանի դեսպանություն, Բուխարեստի հայկական եկեղեցի, հայ մշակույթի կենտրոն, ինչպես նաեւ կհանդիպի հայ համայնքի ներկայացուցիչների հետ:

Հայաստանի նախագահի պաշտոնական այցին զուգահեռ տեղի կունենա հայ-ռումինական միջկառավարական տնտեսական հանձնաժողովի առաջին նիստը, որի ընթացքում քննարկվելու են Հայաստանի եւ Ռումինիայի առեւտրատնտեսական կապերի ընդլայնման հնարավորությունները, համատեղ ձեռնարկությունների ստեղծման հեռանկարները, բանկային ոլորտում համագործակցությանը վերաբերող հարցեր: Քննարկման առանձին թեմա կլինի ՏՐԱՍԵԿԱ եւ Ինոգեյթ ծրագրերի շրջանակներում երկու երկրների համագործակցությունը:

Պաշտոնական այցի շրջանակներում Ռոբերտ Քոչարյանը ապրիլի 7-ին կայցելի նաեւ Կոնստանցա քաղաք, կծանոթանա Կոնստանցայի նավահանգստի աշխատանքներին:

Նույն օրը Հայաստանի նախագահի գլխավորած պատվիրակությունը կվերադառնա Երեւան:

ՀՀ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՄԱՄԼՈ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

Ռուզան Տոնոյանը փնտրում է ամուսնուն

ՀՀՇ վարչության շենքում հայտարարությամբ հանդես է եկել Վանո Սիրադեղյանի տիկին Ռուզան Տոնոյանը: Նա հայտարարել է, որ ցանկանում է ԶԼՄ-ների օգնությամբ պաշտոնական տեղեկություն ստանալ իր ամուսնու գտնվելու վայրի մասին: Նա նշել է, որ վերջին օրերին Սիրադեղյանի առողջությունը շատ վատ էր եւ բարձր ճնշում ուներ: Վերջին անգամ տիկին Տոնոյանը նրան տեսել է ապրիլի 3-ի երեկոյան՝ տանը: Սովորության համաձայն ուշ արթնանալով՝ նա իր ամուսնուն տանը չի գտել: Բոլոր մեքենաները տեղում էին, իսկ թիկնապահները ոչնչից տեղյակ չէին: Ժամը 11-ից հետո, երբ խորհրդարանը Սիրադեղյանին կալանավորելու թույլտվությունը տվել էր, տուն են զանգել եւ այցելել դատախազության ներկայացուցիչները: Այդ պահից Ռուզան Տոնոյանը տեղեկություն չունի իր ամուսնու գտնվելու վայրի մասին: Նա չբացառեց, որ Վ. Սիրադեղյանն ինքն է ինչ-որ տեղ գնացել, «երեւի ավելի լավ կլիներ, որ հենց այդպես էլ լիներ»: Ըստ Ռուզան Տոնոյանի, համենայն դեպս, իր ամուսնու նման մտադրության մասին իրեն ոչինչ հայտնի չէ:

ԱՐՏԱԿ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ

Ռուսաստանի նոր նախագահի պաշտոնամուտը՝ մայիսի 7-ին

ՄՈՍԿՎԱ, 4 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: Ռուսաստանի Դաշնության նոր նախագահի պաշտոնակալության արարողությունը տեղի կունենա 2000 թվականի մայիսի 7-ին: Այդ մասին ապրիլի 4-ին կայացած մամլո ասուլիսի ժամանակ հայտարարել է ՌԴ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի (ԿԸՀ) ղեկավար Ալեքսանդր Վեշնյակովը: Նրա խոսքերով, ԿԸՀ-ը ծրագրում է ամփոփել մարտի 26-ին կայացած նախագահական ընտրությունների պաշտոնական արդյունքները: Այդ նիստին հրավիրված են ընտրություններին մասնակցած նախագահի պաշտոնի բոլոր թեկնածուները: Ներկայումս ԿԸՀ-ը ՌԴ բոլոր 89 սուբյեկտներից, ինչպես նաեւ Ռուսաստանի սահմաններից դուրս 360 ընտրատարածքներից ստացել է քվեարկության արդյունքների մասին իսկական արձանագրությունները: Ապրիլի 7-ին ԿԸՀ-ը մտադիր է ընտրությունների պաշտոնական արդյունքները հրապարակել «Ռոսիյսկայա գազետա» եւ «Պառլամենտսկայա գազետա» թերթերում: Արդյունքների պաշտոնական հրապարակումից 30 օր անց՝ 2000 թվականի մայիսի 7-ին պետք է տեղի ունենա պետության նորընտիր նախագահի պաշտոնակալության արարողությունը:

ԳԼԽԱՎՈՐ ԴԱՏԱԽԱԶԸ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՒՄ

Վանո Սիրադեղյանին ԱԺ համաձայնությամբ պետք է կալանեն

Եթե, իհարկե, նա հանրապետությունում է՝ դրսում քանի չեն փնտրում

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

77 կողմ, 10 դեմ, 6 ձեռնպահ ձայներով երեկ խորհրդարանը համաձայնություն տվեց հանրապետության գլխավոր դատախազ Բորիս Նազարյանի միջնորդությանը. «Տալ համաձայնություն ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Վանո Սմբատի Սիրադեղյանի նկատմամբ կալանքը որպես խափանման միջոց ընտրելու մասին Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքների առաջին ատյանի դատարանի 2000 թ. ապրիլի 3-ի որոշումը կատարելու համար»: Ներկա էին 93 պատգամավոր, որոնցից քվեարկությանը չմասնակցեց 19-ը: Աղվան Հովսեփյանի պաշտոնը քաղաքական փոխհամաձայնությունների արդյունքում ստացած Բորիս Նազարյանն իր առաջին լուրջ քաղաքական քայլը խորհրդարանում իրականացրեց ուրբաթ՝ 11-ին 5 պակաս սկսելով՝ նա 7 րոպեում ավարտեց միջնորդության անկիրք ընթերցումը, ուր Վանո Սիրադեղյանին առաջադրված հայտնի մեղադրանքների վերաշարադրանքն էր: Վանո Սիրադեղյանը ՀՀ ներքին գործոց նախարար լինելու ժամանակ 92 թ. ամռանը Արմեն Սահակի Տեր-Սահակյանի միջոցով կազմակերպել է կայուն զինված հանցախումբ՝ բանդա, առանձին քաղաքացիների եւ պաշտոնական անձանց վրա հարձակումներ գործելու եւ նրանց սպանելու նպատակով: Զոհերի շարքը՝ Աշտարակի շրջխորհրդի գործկոմի նախագահ Հովհաննես Սուքիասյան եւ նրա վարորդ Վարուժան Աբրահամյան, ՀՀ երկաթգծի վարչության պետ Համբարձում Ղանդիլյան, ՀՀ դատախազության քննչական վարչության պետ Վլադիմիր Գրիգորյան, որի դիտավորյալ սպանության փորձն ավարտվել է ձախողությամբ, ինչպես նաեւ Սերժ Ձիլավյանի չկայացած մահափորձը՝ Արթուր Հովհաննիսյանի եւ Կարեն Ռաֆայելյանի հետագա սպանությամբ: Համբարձում Ղանդիլյանի սպանության եւ Վլադիմիր Գրիգորյանի մահափորձի հանգամանքները թաքցնելու նպատակով ՀՀ ԳԽ պատգամավոր Կիմ Բալայանի եւ ՀՀ ԱԱ ՊՎ պետի տեղակալ Գուրգեն Եղիազարյանի սպանության փորձերը: Հիշատակենք նաեւ անհամոզիչ հնչող «առանձնապես խոշոր չափերի» կաշառքի դրվագը, ըստ որի՝ 94 թ. մայիսին Վանո Սիրադեղյանը Արմեն Տեր-Սահակյանի միջոցով Ռազմիկ Աթոյանից ստացել է 40 հազար ԱՄՆ դոլար կաշառք: Ներկայիս պատկերացումներով 40 հազար դոլարը մի կաթիլ է տասնյակ միլիոնների հասնող կաշառքների համեմատությամբ:

Տես ➧ էջ 3

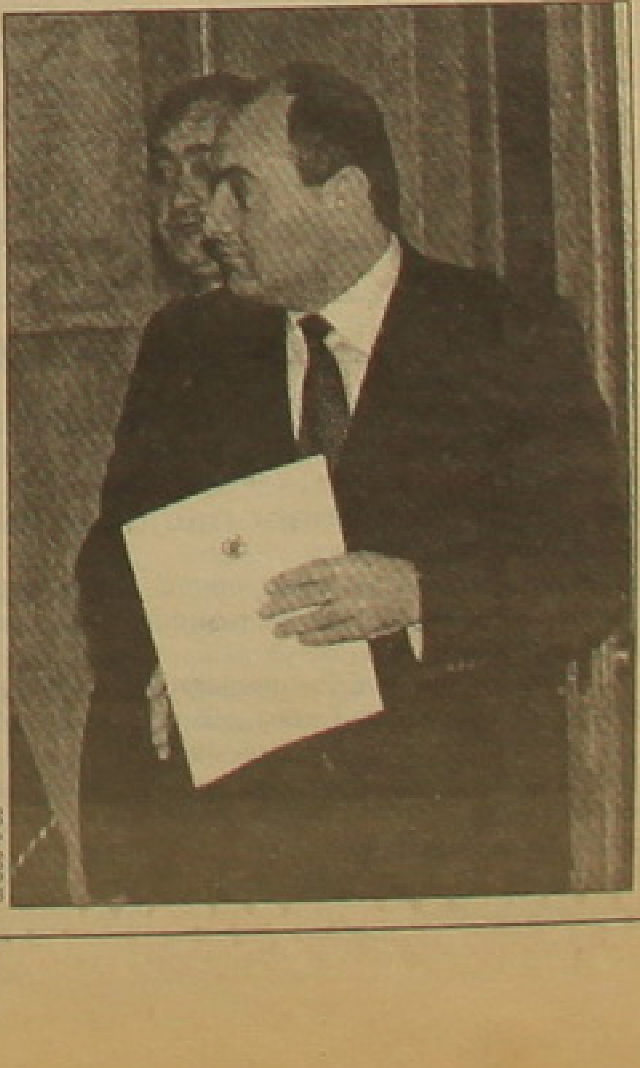

ԸՆԹԱՑԻԿ

ՌԵՊԼԻԿ

Վերջը էդ գործը կպա՞վ

Մարտի 31-ին «Ազգում» տպագրված «Արժեզրկում» վերնագրով խմբագրականը ոչ մի կերպ հանգիստ չի տալիս որոշ գործընկերներին: Եվ ենթադրում ենք, դեռ երկար ժամանակ հանգիստ չի տա՝ նորանոր արձագանքների արժանանալով:

Երեկ նույն խմբագրականին արձագանքել էր «Առավոտը»՝ իր «Քաղաքական համազարկ» խմբագրականում փորձելով հանդես բերել իր իսկ ոճին ընդհանուր առմամբ անհարիր ողջամտություն, սթափություն, հանդուրժողականություն: Բարոյախրատական այդ ակնարկն ընթերցելով՝ հայացքներս ակամա դարձրինք փոքր-ինչ աջ՝ թերթի անվանումից համոզվելու, որ հենց «Առավոտն» է իր խմբագրականում նման ոճ ցուցաբերել:

Ռաքիս ոճը, որը, խոստովանենք, ավելի է հաջողվում այս թերթին, թույլ է տալիս որոշ սրամտություն. զորօրինակ՝ «կարող ա՞ քեզ լրիվ իմ տեղն ես դրել» արտահայտությունը:

Հրապարակման ավարտին «խորը» ենթատեքստ պարունակող մի քանի հարցադրումներ է անում թերթը՝ ինչո՞ւ հենց Արմեն Խաչատրյանը, ո՞ւմ է ծանոթ, ո՞վ է պատվիրատուն եւ այլն: Զարմանալի է, որ «Առավոտը» հանկարծ գրեթե մայրական հոգատարություն է ցուցաբերում ԱԺ նախագահի հանդեպ. նույն ԱԺ նախագահի, որի հասցեին մինչեւ վերջերս ինչ չճոճված լուր («Հավաստի աղբյուրներն ասում են» շարքից) ասես, որ չի տպագրել: Թույլ տվեք հարցնել, թե ինչո՞ւ Արմեն Խաչատրյանն «Առավոտի» աչքում հանկարծ այդպես «քաղցրացավ»: Հանկարծ պարզվում է, որ Արմեն Խաչատրյանը հիշյալ օրաթերթի էջերում մինչեւ օրս լոկ բարեկամական հեգնանքի հարուցիչ է հանդիսացել, խալաքների եւ մյուս պատմությունները էլ տպագրվել են հենց այնպես, էլի, «չարաճճի» նախագահի վրա մաս թափ տալու դաստիարակչական նպատակով:

Հանկարծ պարզվում է, որ այն, ինչ այլ թերթերն են հրապարակում, քաղաքական կամպանիա չէ, իսկ եթե «Ազգն» է տպագրում, քաղաքական կամպանիա է: Ոչ մեկը չի ասում, թե մեր բոլոր դժբախտությունների պատճառն Արմեն Խաչատրյանն է, սակայն ոչ մեկը եւ չի հավատում, թե քննադատություն կոչված ժանրն ու ծաղրը ձեր մենաշնորհն են եւ լոկ ձեր կատարմամբ պիտի հնչեն: Իսկ երբ այլք են քննադատում, հանկարծ հիշում եք խրատի ժանրը: Մի խոսքով՝ դատավորները ովքե՞ր են:

Եվ այդպես անսպասելիորեն դառնալով «Միասնություն» դաշինքի ջատագովը՝ ինքներդ չե՞ք դառնում ինչ-որ մեկի «ազդեցության գործակալ»: Արմեն Խաչատրյանին մանր խայթոցներով երկար ծակծկելուց հետո որոշեցիք ընդունել, որ նա «թեպետ հանճար չէ, բայց ...»: Այդ «բայցը» եւ ձեր ցուցաբերած տարտյուֆականությունը հիմք են տալիս ենթադրելու, որ խայթոցների հասցեատիրոջ կողմից վերջապես նկատվել եք եւ, ի հատուցություն, վերջապես որոշել է դիմել ձեր «օգնությանը»: Շնորհավորում ենք, հասել եք նպատակին:

Բարի համագործակցություն նաեւ «Միասնություն» դաշինքի հետ, իսկ «Ազգն» անհամբեր սպասում է հաջորդ քննադատությանը: Ո՞ր «անմեղն» է նետելու քարն այդ...

«ԱԶԳ»

ՆԻՍՏ

Բոլորը կողմ են օմբուդսմենի ինստիտուտին, բայց...

Մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովը վերջնագիր է ներկայացնում

ՀՀ նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովն իր գոյության ողջ իմաստը համարում է հանրապետությունում մարդու իրավունքների պաշտպանի (օմբուդսմենի) ինստիտուտի ձեւավորումը: Հանձնաժողովն ապրիլի 4-ին հրավիրված հերթական նիստում օրակարգային կարեւոր հարց էր դարձրել հիշյալ ինստիտուտի ճակատագրի քննարկումը: Հանձնաժողովի փոխնախագահ Վարդան Հարությունյանը զեկուցեց, որ հանձնաժողովը դեռեւս 98 թ. սեպտեմբերի 18-ին ՀՀ նախագահին ներկայացրել է իրենց կողմից մշակված օրինագիծը:

Օրինագիծը հետեւյալ ճանապարհն է անցել. ՀՀ նախագահի աշխատակազմը 99 թ. ապրիլի 6-ին դիմել է կառավարությանը՝ օրինագծի մասին նրանց կարծիքն իմանալու համար: Կառավարությունում՝ արդարադատության նախարարությունում, այն լրամշակվել եւ ետ է ուղարկվել դրական կարծիքով: Օրենքն ուղարկվել է ԱԺ՝ օրակարգ մտնելու նախապայմանով, սակայն մինչ օրս պատասխան չի տրվել: Մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Պարույր Հայրիկյանը հավելեց՝ իրենք պարզել են, որ ՀՀ նախագահը կողմ է օրինագծին, կառավարությունը կողմ է, ԱԺ-ն կողմ է, կուսակցությունները կողմ են, բայց օրինագիծն օրակարգ չի մտնում: Դա նշանակում է՝ ինչքան երկարի նախագծի քննարկումը, այնքան կերկարի այս հանձնաժողովի կյանքը, սակայն «լավ կլիներ մարդու իրավունքների հարցերով զբաղվող արհեստավարժ ինստիտուտ ունենայինք»:

Պ. Հայրիկյանն այս անգամ շատ վճռական էր տրամադրված. «Եթե ՀՀ նախագահին առընթեր հանձնաժողովը չի կարողանում մի օրենք հասցնել խորհրդարան՝ մեր աշխատանքի իմաստն ամբողջությամբ կորում է»: Հանձնաժողովը պատրաստվում է վերջնագիր ներկայացնել ՀՀ նախագահին՝ հանձնաժողովն այլեւս նիստեր չի գումարի մինչեւ օրենքը տեղ չգտնի խորհրդարանի օրակարգում: Որոշվեց հաջորդ նիստին մասնակցելու հրավիրել Ռոբերտ Քոչարյանին եւ նրա հետ քննարկել հարցը:

Հանձնաժողովն անդրադարձավ նախորդ նիստում քննարկված՝ հոկտեմբերի 27-ի գործով մեղադրյալների նկատմամբ խոշտանգումների գործադրման վերաբերյալ հանձնաժողովի դիրքորոշմանը՝ մամուլի արձագանքների մասին: Պ. Հայրիկյանը որոշ թերթերի քննադատական վերաբերմունքն այսպես մեկնաբանեց. «Մենք տեռորիզմը չենք պաշտպանում, չենք պաշտպանի եւ թույլ չենք տա, որ պետական տեռորիզմն արմատավորվի մեր հայրենիքում, իսկ երբ քննիչն է ծեծ բարձրացնում կամ դրա վտանգն ու սպառնալիքը կա՝ բնական է, պետք է արձագանքենք գոնե այնքանով, որ փորձենք հասարակության ուշադրությունը հրավիրել գոնե ժողովրդական մամուլի միջոցով»:

Երեկվա նիստի օրակարգում ծանուցում կար նաեւ հանձնաժողովի վերջին երկու հանդիպումների մասին՝ Աշոտ Բլեյանի կնոջ եւ այդ գործով Ֆրանսիայից ժամանած երկու հայ փաստաբանների ու սկաուտական միջազգային կազմակերպության ղեկավար Ժան Մարելինի հետ: Վերջինիս հետ ունեցած զրույցից հանձնաժողովի նախագահին այն տպավորությունն է ստացել՝ որ Ժան Մարելինը համոզված է հոկտեմբերի 27-ի գործով մեղադրյալ սկաուտական շարժման Հայաստանի ատենապետ Հարություն Հարությունյանի անմեղության մեջ:

Մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովի փոխնախագահ Վ. Հարությունյանը տեղեկացրեց, որ ֆրանսահայ փաստաբանները մասնակցելով Աշոտ Բլեյանի դատավարությանը, զարմացած էին, թե ինչու ամբաստանյալի վարքագծի պատճառով նրան չեն հեռացնում դահլիճից: Վ. Հարությունյանը գտնում է, որ Ա. Բլեյանի խափանման միջոցը վաղուց պետք է փոխված լիներ, սակայն ավելացրեց, որ մինչ դատավարությունն սկսելը հանձնաժողովն այդ հարցը քննարկել է, սակայն երկուսն են կողմ քվեարկել:

ՄԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Հայաստանը շահագրգռված է Կանադայի հետ համագործակցությամբ

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին երեկ իր հավատարմագրերը հանձնեց Հայաստանում Կանադայի նոր նշանակված դեսպան Ռոդնի Իրվինը (նստավայրը՝ Մոսկվա):

Դեսպանը հավաստեց իր երկրի պատրաստակամությունը՝ ընդլայնել հայ-կանադական երկկողմ հարաբերությունների շրջանակները, ինչպես նաեւ փոխգործակցությունը միջազգային կազմակերպություններում:

«Հայաստանը շահագրգռված է Կանադայի հետ համագործակցության զարգացմամբ», նշեց Ռոբերտ Քոչարյանը:

Նախագահն առանձնակի նշանակություն տվեց երկկողմ տնտեսական համագործակցության ակտիվացմանը: Նրա խոսքերով, թեեւ այսօր արդեն իսկ գործում են հայ-կանադական համատեղ ձեռնարկություններ, այնուամենայնիվ, եղած ներուժն առայժմ լիարժեք չի օգտագործվում, քանի որ դեռեւս ձեւավորված չէ տնտեսական կապերի համար անհրաժեշտ իրավական դաշտը:

Զրուցակիցներն արծարծեցին նաեւ կովկասյան տարածաշրջանի հետ կապված հարցեր: Ըստ Ռոբերտ Քոչարյանի, տարածաշրջանը մեծ հետաքրքրություն է ներկայացնում հատկապես իր տնտեսական ներուժի տեսանկյունից: Նրա խոսքերով, տարածաշրջանը, որպես միասնական տնտեսական տարածք, անկասկած, ավելի գրավիչ է խոշոր բիզնեսի համար եւ տարածաշրջանում տնտեսական փոխկապակցվածությունը փոխադարձ վստահության ամրապնդման լավագույն գրավականը կարող է լինել:

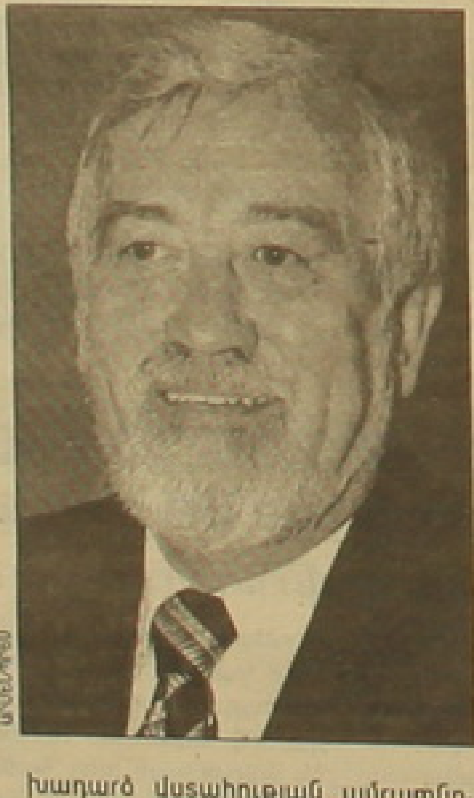

ՔԱՂԱՔԱՑՈՒ ԱՄԲԻՈՆ

Վաստակը՝ վաստակած բարիքով, հանցանքը՝ արժանի պատժով

Այսօր հայկական ինքնուրույն պետությունը կառուցողական ընթացքում է: Գրված օրենքներ բավական ունենք (թե՛ Հայաստանում, թե՛ Արցախում), իսկ ինչ վերաբերում է իրագործմանը՝ կան տարբեր պրոբլեմներ: Մեկի մասին կցանկանայի կարծիք հայտնել:

Արցախյան վերջին ցավալի իրադարձության մասին խոսելով («Ազատություն» ռադիոկայանով) ղարաբաղյան շարժման գործիչներից մեկը՝ Արկադի Մանուչարովը, «Արցախ-Հայաստան» կազմակերպության նախագահ Լենսեր Աղալովյանը, Սահմանադրական իրավունք միության նախագահ, ԱԺ պատգամավոր Հրանտ Խաչատրյանը, մեկը մյուսից տարբերվող գնահատականներում, միաձայն նշեցին, որ ձերբակալված Ս. Բաբայանն ունի խոշոր վաստակ, որը պետք է նկատի ունենալ... եւ նշված քաղաքական գործիչների կարծիքով դուրս է գալիս, որ մյուսները, այսպես ասած «շարքային» կալանավորները, վաստակ չունեցողները՝ նույն հանցանքի դեպքում պետք է տարբեր վերաբերմունքի արժանանան՝ նկատի ունենալով նախնական կալանքը:

Մենք էլ, որպես քաղաքացի, գտնում ենք, որ եթե գրված օրենքների կիրառումը կապենք սրա-նրա «վաստակի» չափի հետ, ապա գրված օրենքները թղթի վրա՝ կմնան: Ինչպես արվում էր սովետական կարգերի ժամանակ, երբ Սովետական Միության հերոսը կամ նախարարը, կենտկոմի քարտուղարը չէին դասվում ուրիշների հետ հավասար, օրենքի առջեւ: Ինչպես շարունակվում է տեղի ունենալ բոլորիս հայտնի Արմեն Տեր-Սահակյանի հանցավոր խմբի դատական գործում: Երբ մեղադրյալներից մեկը, «վաստակ» եւ պաշտոն ունեցողը՝ ուրիշների հետ հավասար չի ներկայանում օրենքի առջեւ: Եթե այդ «սովորությունից» չհրաժարվենք, մեր կարծիքով, մենք հանրապետությունում կայուն կյանք չենք ունենա, որովհետեւ, ինչպես պատմական փորձն է ցույց տալիս, կայունության համար գլխավոր սկզբունքն է. վաստակի համար ստանալ վաստակածը, իսկ հանցանքի՝ համապատասխան օրենքով նախատեսվածը: Հատկապես դա կարեւոր է նախնական կալանքի հարցում, որ «գործի» հետքերը չվերացնեն, նոր հանցանք չկատարեն, նախնական հետաքննությանը չխանգարեն եւ վերջապես, որ «վաստակ» ունեցողների դատավարությունը առանց արհեստական խոչընդոտների գնա, անվերջ չձգձգվի եւ ժամանակին վերջանա:

ԱՐԿԱԴԻ ՄԱՐՈՒԹՅԱՆ

Ուշադրություն

Հայաստանի հեռուստաընկերությունները (նաեւ ազգային) հայտարարում են ռնգախոս հաղորդավարուհիների

մրցույթ

Պարտադիր պայմաններն են

1. քթի մեջ միս ունենալը,
2. ճակատից քթի ծայր իջնող ուղիղ մազափունջը,
3. տիկնիկի արտահայտությունը (թլվատ հայերենով ընչասպառ «համով գրույց» բլբլալը),
4. արտառոց տեսարաններ ցուցադրելիս (օրինակ, երկու-երեք տարեկանների հարսանիք) աչքերը ճպճպացնելով բերան ծամռելը,
5. «շիկ աղջիկներից» օրինակ վերցնելը,
6. «պաղած տոլմա» մարդաբանական հասկացողությունը գործնականում կիրառելը,
7. օտար շեշտադրումը:

Պարտադիր չէ՝ հայերեն իմանալը:

ԸՆԼԱՑԻ

Հայաստանի խորհրդարանական պատվիրակությունը մեկնեց Կանբերա

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ավստրալիայի դաշնային խորհրդարանի Սենատի եւ Ներկայացուցիչների պալատի նախագահների հրավերով ՀՀ ԱԺ պատվիրակությունը ԱԺ նախագահ Արմեն Խաչատրյանի գլխավորությամբ ապրիլի 4-ին մեկնել է Կանբերա: Ինչպես «Նոյյան տապանին» հայտնեցին ԱԺ հասարակայնության հետ կապերի վարչությունից, պատվիրակության կազմում են ԱԺ պատգամավորներ Վազգեն Մանուկյանը (ԱԺՄ), Ռուբեն Հակոբյանը (ՀՅԴ), Արա Կեշիկյանը («Միասնություն»): Այցի ընթացքում նախատեսվում են հանդիպումներ Ավստրալիայի խորհրդարանի Սենատի եւ Ներկայացուցիչների պալատի, Նոր Հարավային Ուելսի խորհրդարանի օրենսդրական խորհրդի նախագահների, կառավարության անդամների, այլ պաշտոնատար անձանց հետ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 10 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության փողոց 47
ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ /հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայություն /562941
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010.

Հրատապ

Վանո Սիրադեղյանին ԱԺ համաձայնությամբ պետք է կալանեն

Սկիզբը էջ 1

Բորիս Նազարյանը Մալաթիա-Սեբաստիա առաջին ատյանի դատարանի ապրիլի 3-ի որոշումը՝ Վանո Սիրադեղյանի նկատմամբ կալանքը խափանման միջոց ընտրելու, հիմնավորեց վերջինիս քայլերով, որի հետեւանքով խոչընդոտվել է գործի դատաքննությունը՝ 98 թ. սեպտեմբերի 9-ից մինչ օրս, ընթանալով անհարկի ձգձգումներով. «Նա մի քանի անգամ ամիսների տեւողության ընդմիջումներով ձեւական փոխել է իր պաշտպաններին, մի քանի անգամ դատական նիստերին անհարգելի պատճառով չի ներկայացել: 99 թ. փետրվարին, խուսափելով քննությունից, հեռացել է հանրապետությունից: Բացի այդ՝ գործով տուժողներն ու տուժողների իրավահաջորդները բազմիցս միջնորդություններ են ներկայացրել Վ. Սիրադեղյանի խափանման միջոցը կալանք ընտրելու համար նաեւ այն պատճառաբանությամբ, որ Վ. Սիրադեղյանն ու նրա մերձավոր շրջապատը շարունակում են սպառնալիքներ տալ ու ահաբեկել իրենց», ամրագրված էր միջնորդության մեջ: Դատախազ Բորիս Նազարյանին չուղղվեց եւ ոչ մի հարց, չհնչեց ոչ մի ելույթ՝ բացառությամբ Վարդան Խաչատրյանի, որը փորձեց հետաքրքրվել, թե որտեղ է օրվա հերոսը՝ ձերբակալվա՞ծ է, վատառո՞ղջ, թե՞... Դատախազը հակիրճ էր՝ Վանո Սիրադեղյանը ձերբակալված չէ, նրան ԱԺ-ն իրազեկել է, իսկ հանրապետությունում է, թե՝ ոչ, դատախազը չպատասխանեց:

«Բոլորի համար էլ ընդունելի տարբերակ»

Պատգամավորները դեռ մինչ դատախազի գալուստը համոզված էին, որ Վանո Սիրադեղյանն այլեւս հանրապետությունում չէ: Երեկ տարածված լուրերը ձերբակալության կամ տան ուժեղացված հսկողություն կազմակերպելու վերաբերյալ մարտավարական շղարշ էին: Պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Վիկտոր Դալլաքյանն ամենաանկեղծն էր: Հանրապետությունից Վանո Սիրադեղյանի հեռանալը կարող է ձեռնտու լինել իշխանության բոլոր թեւերին. ա) խորհրդարանին, որը փաստացի վարչապետի հենարանն է՝ հանձին մեծամասնություն կազմող «Միասնություն» խմբակցության: «Այս իրավիճակից ԱԺ-ն մաքուր դուրս եկավ՝ տալով իր համաձայնությունը Վանո Սիրադեղյանին անձեռնմխելիությունից զրկելու եւ կալանելու, հակառակ դեպքում ԱԺ-ին կմեղադրեին պոտենցիալ հանցագործին հովանավորելու մեջ: Բացի այդ, ԱԺ-ն լուծարելու նախագահի հնարավոր ձգտմանը հակադրվելու փաստն ունեցավ իր բնավ ոչ երրորդական դերը», բ) կարող էր ձեռնտու լինել ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին, որը կարող է համենայն դեպս արտաքուստ ողջունել, որ դատաիրավական մարմիններն իր հսկողության տակ են, Վանո Սիրադեղյանը կալանքի է ենթակա. «Նա հանցագործ է, որ դիմել է փախուստի, ապագայում պատասխանատվության կենթարկվի», գ) ձեռնտու է Վանո Սիրադեղյանին. «Նա կարող է ներկայանալ որպես քաղաքական հետապնդումների զոհ եւ ապա լուծել իր անձնական ապահովության խնդիրը»: Վերջին հանգամանքը հատկապես կարեւոր է, քանզի Վանո Սիրադեղյանը թերեւս ենթադրում էր, որ նախնական կալանքի մեկուսարանում իր հետ կարող էին պատահել անկանխատեսելի դեպքեր:

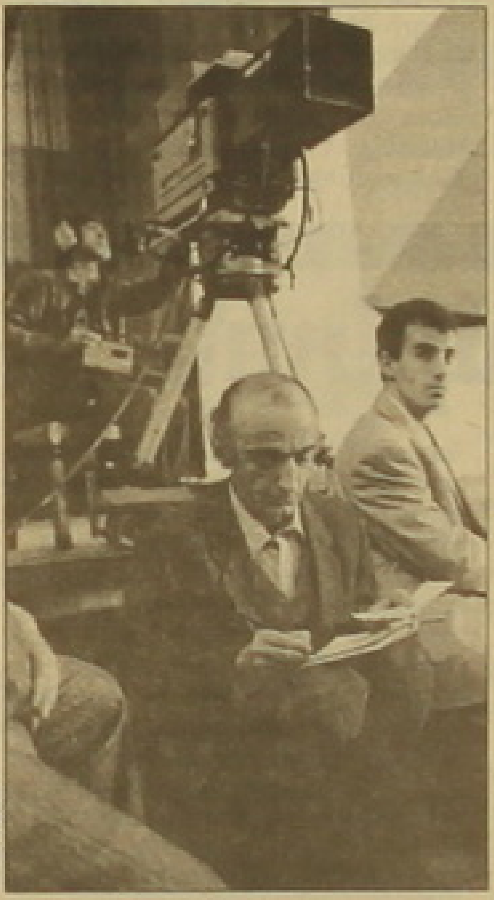

Մեր այն հարցին, թե գլխավոր դատախազի անտարբերությունը հանրապետությունում ընթացող աղմկալի դատաքննության հիմնական մեղադրյալի որտեղ գտնվելու հանդեպ որքանո՞վ է բացատրելի եւ ընդունելի, Վիկտոր Դալլաքյանն ասաց. «Գլխավոր դատախազը փաստորեն հայտարարեց, որ չգիտե նրա տեղը, ասաց, որ ձերբակալված չէ, ինչը շատ կարեւոր է. գլխավոր դատախազն այսպիսով չբացառեց, որ նա փախուստի է դիմել, եւ ես հենվում եմ գլխավոր դատախազի հայտարարության վրա՝ նշելով Վանո Սիրադեղյանի փախուստի դիմելու տարբերակի հավանականությունը»: Վանո Սիրադեղյանը չէր կարող հանրապետությունից հեռանալ առանց իշխանությունների համաձայնության, մեր այս տեսակետը Վիկտոր Դալլաքյանը համաձայնեց այլաբանորեն. «Ես կարող եմ զուգահեռ անցկացնել հանրապետությունից նրա այսօրվա բացակայության եւ նախորդ անգամ Դուբայ թռչելու փաստի միջեւ»: Դուբայ մեկնող Վանո Սիրադեղյանին ժամանակին հանրապետության իշխանավորները պաշտոնապես անգամ ուղեկցել էին մինչեւ ինքնաթիռի շարժասանդուղքը:

Իրական գործընթա՞ց, թե՞ հերթական խաբկանք

ԱԺ քաղաքական ուժերը հոռետես են

«Հոռետեսը լավ իրազեկված իրատեսն է», պնդում է թեւավոր ասույթը, ուստի խորհրդարանական ուժերը, որոնց դիմեց **«Ազգը»**՝ մեկնաբանելու Վանո Սիրադեղյանին կալանքի ենթարկելու փաստն այն պարագայում, երբ անգամ հանրապետության գլխավոր դատախազին հայտնի չէ վերջինիս գտնվելու վայրը, արձագանքեցին բավական զգուշավոր: «Իրավունք եւ միաբանություն» խմբակցության անդամ, ՍԻՄ նախագահ **Հրանտ Խաչատրյանը**, որի ներկայացրած քաղաքական ուժը 90 թ.-ից բարձրացրել է Վանո Սիրադեղյանի եւ նրա մերձավոր շրջապատի գործունեությունները վերահսկելու եւ նրանց հանդեպ օրենքի պահանջները կիրառելու հարցը, հայտարարեց. «Եթե սա ներքին ուժերի պայքար է, եւ այս պայմաններում Վանո Սիրադեղյանին պատգամավորական անձեռնմխելիությունից զրկելու եւ կալանավորելու համաձայնությունից հետո շարունակվելու են մեզ հայտնի արատավոր գործընթացները, ապա մենք դրա դեմ կպայքարենք: Առաջին հերթին այսօր դահլիճից պարզ դարձավ, որ Վանո Սիրադեղյանը չի եկել նիստի, տարածվել են լուրեր, որ նա հանրապետությունում չէ, եթե Վանո Սիրադեղյանը հանրապետությունում չէ, ապա ակնհայտ է, որ նա միայն իր ուժերով չէր կարող աննկատ հեռանալ, ուրեմն որոշ ժամանակ անց պարզ կդառնա՝ սա իրական գործընթաց է, թե հերթական խաբկանք: Խորհրդարանում կայացվեց աննախադեպ քվեարկություն, ես ինքս հուզվեցի, քանի տարիներ շարունակ պահանջում էինք Վանո Սիրադեղյանի հանդեպ ուշադիր լինել, պահանջում էինք «Ղարաբաղ» կոմիտեի անդամներից զգոնանալ, որ Վանո Սիրադեղյանի բնավորության գծերը ծայրահեղ դրսեւորումների չհանգեցնեն: Բոլորը հիշում են 90-91 թթ. քննարկումները խորհրդարանում, երբ մենք բազմաթիվ հարցեր բարձրացրինք սահմանափակելու իշխանության չարաշահումները նույն այդ անձնավորության կողմից կազմակերպվող: Այն ժամանակ դեռ հիմքեր կային, որ համապատասխան քայլերի դեպքում անգամ ոչ օրենքից բխող միջոցներով կարելի էր կանխել, զսպել Վանո Սիրադեղյանի կամայականությունները: Բայց այն ժամանակ դեռ ակնհայտ էր, որ Վանո Սիրադեղյանի թիկունքում հզոր ուժեր կան, եթե այսօր հանկարծ իշխանությունները գործը չդնեն օրենքի շրջանակներում, այլ հետեւեն խմբակային շահերին, ապա պարզ է, որ մյուս կողմը նորից կբանակավորվի, եւ հասարակության շահերի հետ կապ չունեցող վերնախավային նոր բացասական գործընթացների ծավալման վտանգ կառաջանա:

98 թ. իշխանափոխության առաջին լուրջ քայլերից մեկը նախկին իշխանությունների քաղաքական գնահատականի մշակումն էր: Մենք մանրակրկիտ ծրագրել էինք ինչպես անել այդ ամենը, որ նոր հասարակական ցնցումներ չառաջանան: Պետք էր քաղաքական լուծումներ գտնել, այդ լուծումները համաձայնեցնել եւ ապա միայն առողջ քաղաքական մթնոլորտում սկսել իրական հետապնդումները: 98-ին մեր այն փորձերը տապալվեցին, այսօր հարցը նորից ի հայտ է եկել նոր ձեւով: 92-ին այս հարցը բարձրացնող բոլոր կուսակցությունները գիտեին իրենց անելիքը եւ մեկը մյուսին օգնելու աստիճանը: Բայց նոր իրավիճակում նոր քննարկումներ տեղի չեն ունենում, որովհետեւ կազմակերպիչ չկա... համախմբության նախագծեր հասարակությանը պետք չեն», պնդեց Հրանտ Խաչատրյանը:

Գագիկ Ասլանյան (ՀԺԿ, «Միասնություն», ԱԺ փոխխոսնակ). «Մենք Վանո Սիրադեղյանի կնոջը տեղեկացրել ենք, որ լսվելու է դատախազի միջնորդությունը՝ կալանքը որպես խափանման միջոց կիրառելու մասին: Կինն ասել է, որ Վանո Սիրադեղյանը տանն է եւ վատառողջ է: Իհարկե, կարելի է քաղաքական մեկնաբանություններ տալ ցանկացած գործի, բայց եթե մեր առջեւ քրեական գործ է, ապա ինչ-որ ժամանակ պետք է դատաիրավական մարմիններին թույլ տալ օրենքի շրջանակում զբաղվել իրենց քննությամբ, մինչեւ տեսնենք: «Միասնություն» խմբակցությունը քվեարկությունից առաջ հատուկ նիստ չի գումարել, եւ քվեարկության արդյունքները եղան այն, ինչ տեսաք»: Գագիկ Ասլանյանի կարծիքին յուրօրինակ զուգադրվեց ԵԿՄ վարչության անդամ պատգամավորներից մեկի կտրուկ բնորոշումը. «Դավաճանություն էր»:

Գուրգեն Եղիազարյան («Միասնություն», տուժող). «Ինչ ցանում ես, այն կհնձես: Յոթ ամիս է հարցը ծեծվում է: Վերջիվերջո չեմ կարծում, թե Հայաստանում կա մինչեւ 2 տոկոս կազմող այնպիսի ուժ, որը մտածում է, թե գործ չունի կատարված հանցագործությունների փաստի հետ, իսկ հանցագործը պետք է պատժվի»: ՀՅԴ եւ ԱԺՄ խմբակցությունների անդամները որոշեցին առժամանակ լռության ուխտ պահել, մինչեւ կճշգրտվի Վանո Սիրադեղյանի գտնվելու վայրը: Նշենք, որ Վանո Սիրադեղյանը մինչեւ դատական վճռի հրապարակումը, մեղադրանքների ապացուցումը շարունակում է մնալ պատգամավոր, բայց անձեռնմխելիությունից զրկված: Նրա պատգամավորական լիազորություններն ի չիք կդառնան միայն մեղադրական դատավճռի կայացումից հետո:

Ն. ԳԻԼՔԱՐՅԱՆ

ՑՈՒՑՄՈՒՆՔՆԵՐ

Սպանությունները հիմնավորվել են պետական շահերով

Ավարտվեց Արմեն Տեր-Սահակյանի գործով դատաքննությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Արմեն Տեր-Սահակյանի գործով ապրիլի 4-ի դատական նիստում շարունակեց ցուցմունքներ տալ գլխավոր ամբաստանյալը: Նա հաստատեց, որ սպանությունները կատարվել են ՀՀ ներքին զորքերի հրամանատարի տեղակալ Արծրուն Մարգարյանի հանձնարարությամբ, եւ դրանց անհրաժեշտությունը հիմնավորվել է պետական շահերով:

Արմեն Տեր-Սահակյանը կոչ արեց հիշել, որ 1992-94 թթ. Հայաստանը անկայուն պետություն էր, եւ այն ժամանակվա իրավիճակում կատարված սպանությունները պետք է դիտել այդ տարիների, այլ ոչ թե 2000 թ. համատեքստում: Ըստ նրա, մասնավորապես, պետական շահերից ելնելով սպանելու վերաբերյալ իրենք կասկածել են միայն ՀՀ դատախազության քննչական վարչության պետ Վլադիմիր Գրիգորյանի դեպքում, այդ իսկ պատճառով վերջինս չի սպանվել: Տեր-Սահակյանը սպանությունների դրվագներով հարցերին ավելի մանրամասն չպատասխանեց, հավաստիացնելով, որ դրանց կանդրադառնա իր վերջին խոսքում:

Ամբաստանյալն ընդունեց ապօրինի զենք պահելու՝ նախաքննության ներկայացրած մեղադրանքը, նշելով. «Ես զենք շատ եմ սիրում»: Մասնավորապես, Տեր-Սահակյանը հաստատեց, որ խլացուցիչով ատրճանակն իրեն նվիրել է Վանո Սիրադեղյանը: Տեր-Սահակյանը չընդունեց տարբեր քաղաքացիներից փող շորթելու ներկայացված մեղադրանքը:

Պաշտպանության մասնակիցներից մեկի այն հարցին, թե ում միջնորդությամբ է ինքը նշանակվել Երեւանի թիվ 6 եւ թիվ 7 սննդառների տնօրեն, Արմեն Տեր-Սահակյանը բազմանշանակ ժպտալով պատասխանեց, թե աշխատանքի է ընդունվել ինչպես բոլորը, ապա ավելացրեց. «Դիմում եմ գրել, ընդունվել»: Տեր-Սահակյանը հաստատեց իր նախաքննական ցուցմունքում տեղ գտած այն պնդումը, թե քնում է լույսի տակ, որովհետեւ վախենում է իր կյանքի համար, ավելին, ամբաստանյալը հայտարարեց, որ ներկայումս նույնպես «իմ կյանքը վտանգի տակ է»:

Երեւանի Ավան եւ Նոր Նորք համայնքների դատարանը՝ դատավոր Գագիկ Պողոսյանի նախագահությամբ, հայտարարեց դատաքննության ավարտի մասին՝ մինչ այդ հավաստիանալով, որ դատավարության մասնակիցները դատաքննությունը լրացնող միջնորդություններ չունեն: Այսպիսով, սկսվում է հաջորդ՝ դատական վիճաբանությունների փուլը. մեղադրական ճառ պատրաստելու համար մեղադրող կողմը դատարանից խնդրեց 20 աշխատանքային օր ժամանակ:

Հաջորդ դատական նիստը նշանակվեց մայիսի 4-ին:

ՎԱՐԴԵՆԻՍ

Սահմանամերձ քաղաքն ուշադրության է արժանի

Ադրբեջանի Հանրապետության հետ 150 կմ երկարությամբ սահման ունեցող Վարդենիսի տարածաշրջանում պետք է պայմաններ ստեղծվեն, որպեսզի մարդիկ կարողանան դիմակայել, կառչել իրենց հողին, որպեսզի սահմանամերձ տարածքն օրեցօր չդատարկվի: Իսկ դրա համար հատուկ ուշադրություն է անհրաժեշտ, պետք է մշակվեն հատուկ ծրագրեր եւ

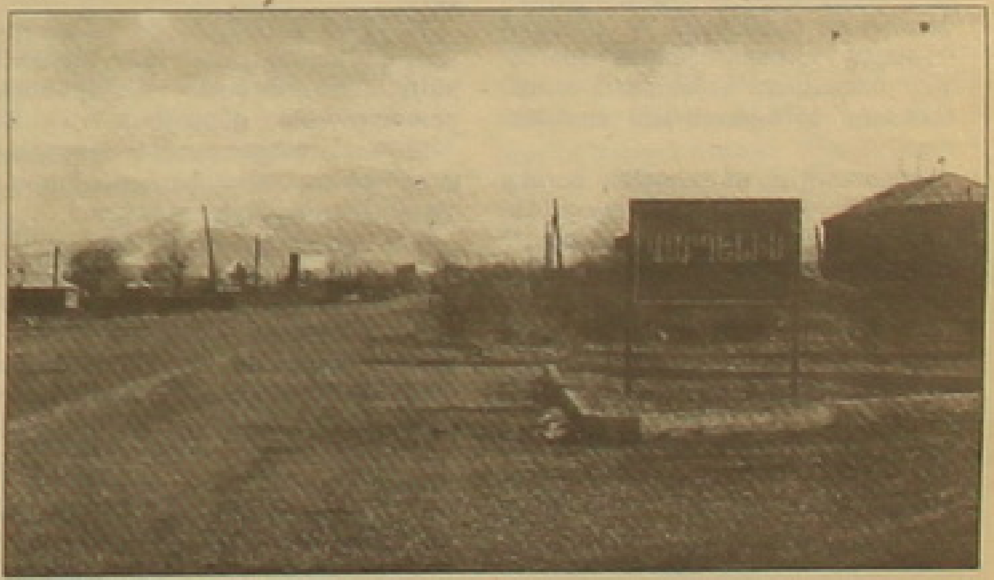

իրագործվեն: Գյուղերում հիմնականում փախստականներ են բնակվում, աշխատանք չունենալու պատճառով երիտասարդությունը հիմնականում հեռացել է, մնացել են ծերերը: Առջեւում գարնանացանն է, իսկ գյուղացին միջոցներ չունի՝ հողի մշակության ծախսերը հոգալու: Մարդիկ չեն կարողանում վճարել հողի հարկը, նրանք գոնե մի քանի տարով պետք է ազատվեն հարկերի վճարումներից, որպեսզի կարողանան մի կերպ ոտքի կանգնել:

Ինչ վերաբերում է Վարդենիսին, ապա աշխատատեղերի բացակայության պատճառով բնակչության 35-40 տոկոսը գործազուրկ է: Իսկ արդյունաբերական ձեռնարկությունների վերագործարկման համար դարձյալ զգացվում է վարկավորման անհրաժեշտություն (ձեռնարկությունները չեն աշխատում դեռեւս 1988 թ.-ից, փոքր հզորությամբ աշխատում է պանրագործարանը, Զոդի ոսկու կոմբինատը): Նոր աշխատատեղերի բացման հնարավորություն առայժմ գրեթե չկա: Բնակչության հիմնական զբաղմունքը հողի մշակությունն ու անասնապահությունն է: Ունեն ֆերմերային 10-15 տնտեսություններ, կաթի վերամշակման 4-5 արտադրամաս, որոնց արտադրանքն առաքվում է նաեւ հանրապետության սահմաններից դուրս: Գործում են նաեւ դաշտավարությամբ զբաղվող կոլեկտիվ տնտեսություններ, սակայն մեծ եկամուտներ ապահովելու մասին դեռեւս խոսք լինել չի կարող, քանի որ ամեն ինչ արվում է գրեթե առանց որեւէ աջակցության: Իսկ եթե գյուղատնտեսական տարին էլ անբարենպաստ է լինում, գյուղացին մնում է ձեռնունայն: Մեկ հողաբաժինը, տնամերձի հետ, 0,4 հա է կազմում, որն ապրանքային արտադրություն կազմակերպելու հնարավորություն չի ընձեռում:

Քաղաքի 15300 բնակիչներից տարեկան արտագնա աշխատանքի է մեկնում 1000-1500 մարդ: Բարեբախտաբար գրեթե չկան այլ երկրներում հիմնական բնակություն հաստատած ընտանիքներ: Ուրախալի է նաեւ, որ ծննդաբերություններն ավելի շատ են, քան մահացությունը: Սոցիալապես անապահով է բնակչության 60-65 տոկոսը, սակայն ընտանեկան նպաստ ստանում են ոչ բոլորը: Մարդիկ հրաժարվում են սեփականաշնորհված հողակտորներից, որպեսզի նպաստ ստանան: Սահմանային քաղաքն ունի նաեւ անավարտ բնակելի շենքեր, որոնք ավարտին հասցնելուց հետո պետք է տրամադրվեն ոչ միայն տեղաբնակներին, այլեւ փախստականներին: Թերեւս առանց կառավարության առանձնակի ուշադրության ոչինչ հնարավոր չէ իրագործել:

ՆԵԼԼԻ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

Լուսանկարը՝ Համբարձում Հովհաննիսյանի

անդրադարձ

ՏԵՍԱԿԵՏ

Մերժման դինամիկան

Այս տարվա փետրվարի 22-ին Ֆրանսիայի Սենատի կողմից Հայոց ցեղասպանության բանաձեւի մերժումը իրարանցում առաջացրեց Հայաստանի եւ Սփյուռքի ողջ շրջանակներում: Սենատի պատճառաբանությունը, ըստ որի «Ֆրանսիայի սահմանադրությունը խորհրդարանին իրավունք չի վերապահում գնահատել պատմական իրողությունները», ակնհայտորեն քողարկում է Թուրքիայի հետ անխոչընդոտ միջպետական փոխհարաբերություններ հաստատելու՝ Ֆրանսիայի Սենատի ցանկությունը:

Սակայն խնդիրը միայն Ֆրանսիա-Թուրքիա հարաբերություններից կախված չէ: Մերժման մեջ պետք է փնտրել նաեւ մեր մեղքը, մեր կեցվածքը Ֆրանսիայի նկատմամբ: Հատկապես այն Ֆրանսիան, որը 7-8 տարի առաջ Հայաստանի հետ լուրջ գործընկերային փոխհարաբերություններ հաստատելու կամք էր դրսեւորել: Այն Ֆրանսիան, որի քաղաքակիրթ ներկայությունը Հայաստանի արտաքին քաղաքականության համար խիստ կարեւոր դեր էր կատարելու:

Մինչդեռ պաշտոնական Երեւանը կարճ ժամանակահատվածում հասցրել էր շեղվել նախանշված ուղուց, այն է՝ ներքին քաղաքականության մեջ ամրակայել ժողովրդավարական համակարգը, իսկ արտաքին քաղաքականությունը կառուցել պետությունների հետ հավասարակշռված, իրավահավասար փոխհարաբերությունների հիման վրա:

Այս հիմնադրույթների խախտման առաջին ահազանգը հնչեցրեց Հայաստանում Ֆրանսիայի առաջին դեսպան տիկ. դը Արսինգը, երբ նկատեց, որ Հայաստանը խախտել է հավասարակշռված արտաքին քաղաքականության հիմնադրույթները:

Դրանից հետո Ֆրանսիայի հետ Հայաստանի փոխհարաբերությունները դեռեւս պահպանում էին երբեմնի ջերմությունը, թեպետ նկատելի էր նաեւ Ֆրանսիայի սպասողական կեցվածքը: Հայաստանի իշխանությունները Ֆրանսիայի ժամանակն ու տրամադրությունը չունեին: Դեռեւս չմերժված՝ նորանկախ Հայաստանն արդեն հեռանում էր եվրոպական արժեքներից:

Արեւմուտքը չէ, որ առաջինը մերժեց Երեւանին: Փաստերի, իրողությունների ամենաթռուցիկ վերականգնումն անգամ հստակ ցույց է տալիս, որ Հայաստանի նախկին եւ ներկա իշխանությունները մերժել եւ մերժում են Արեւմուտքին: Չկար, այլեւ չէր հիշատակվում «երրորդ ուժի բացառման օրենքը» (Ռ. Իշխանյան), «Առաջին ու վերջին քայլը ազատության ճանապարհին» (Վ. Սիրադեղյան) անելն այլեւս նպատակահարմար չէր:

Ժողովրդավարական արժեքներն արհամարհելու՝ իրողությունների, փաստերի շղթայական զարգացումն այսպիսին էր.

1. 1994 թ. հուլիսի 20՝ այլակարծության, կուսակցական ժողովրդավարության մերժում եւ ներկուսակցական զտումներ իշխող կուսակցության՝ ՀՀՇ-ի ներսում:
2. 1994 թ. դեկտեմբերի 28՝ դաշնակցության գործունեության կասեցում եւ այդ կուսակցության լրատվամիջոցների փակում:
3. 1995 թ. դեռեւս ոտքի վրա մնացող կուսակցությունների պառակտում. ՀՌԱԿ-ի պառակտումը:
4. 1995 հուլիսի 5՝ Սահմանադրության հանրաքվեի արդյունքների կեղծում:
5. 1995 թ. հուլիսի 5՝ խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքների կեղծում, բռնություններ եւ օրինախախտումներ ողջ ընտրությունների ընթացքում:
6. 1995 թ. նոյեմբեր՝ նմանօրինակ վարքագծի որդեգրում տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ընթացքում:
7. 1996 թ. ապրիլ՝ ոտնձգություն մամուլի նկատմամբ՝ «Ազգ» օրաթերթը փակելու փորձ:
8. 1996 թ. սեպտեմբերի 23՝ ՀՀ նախագահի ընտրությունների արդյունքների կեղծում, բռնարարքներ, հետապնդումներ, իշխանական ընտրախավի ցինիկ կեցվածք ընտրություններից հետո:
9. 1998 թ. ֆիդայական, կիսազինվորական շրջանակների ազդեցության մեծացում երկրի ղեկավարման գործերում:
10. 1999 թ. մայիսի 30՝ ՀՀ խորհրդարանական ընտրությունների կեղծում, ընտրացուցակների զանգվածային զտում, ընտրակաշառքների, օրինախախտումների անպատիժ իրականացում:
11. 1999 թ. հոկտեմբեր՝ նմանօրինակ վարքագծի դրսեւորում տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ընթացքում:
12. Կաշառակերության, կոռուպցիայի աննախադեպ աճ, հասարակության զգալի հատվածների այլասերում:

Իսկ եթե սկսենք բացել այս շղթայի օղակները, ապա հերթական անգամ մեր առջեւ կհառնի մեր պարտված ողջ հուսախաբությունը եւ երկրիս աղետալի պատկերը:

Այս եւ այլ իրողությունների հանդեպ միջազգային հանրության արձագանքը ոչ միայն չէր սթափեցնում Հայաստանի իշխանություններին, այլեւ մեծացնում էր վերջիններիս՝ Արեւմուտքին հակազդելու, միաժամանակ դեպի հյուսիս կողմնորոշվելու քաղաքականությունը: Ըստ այդմ՝ անտեսվում էր մի կարեւոր հանգամանք՝ Հայաստանը ժողովրդավարության համակարգը պետք ամրակայեր ոչ թե Արեւմուտքին հաճոյանալու, այլ երկրի, հասարակության բնականոն, քաղաքակիրթ զարգացման համար: Այդ հիմքերն ամրակայելուց հետո Հայաստանը հնարավորություն կունենար ընթանալ միջազգային հանրությանը համաքայլ: Սակայն ոչինչ անհետեւանք չի անցնում քաղաքականության մեջ, ուր արված յուրաքանչյուր սխալ ամենաանպատեհ պահերին կարող է անխափան աշխատել քաղաքական ու պետական գործիչների, ասել է թե՝ պետության շահերի ու հեռանկարների դեմ:

Փորձաքարը ղարաբաղյան հիմնախնդրի միջազգային կարգավորումն էր, որին գայթել ու գայթում է Հայաստանի արտաքին քաղաքականությունը: Արհամարհանքը արեւմտյան արժեքների հանդեպ խոցելի էր դարձնում Հայաստանի դիրքերն արտաքին աշխարհում, ըստ այդմ վտանգելով նաեւ հիմնախնդրի կարգավորումը: Երեւանը չէր ուզում գիտակցել (համենայն դեպս, երբեւէ չի խոստովանել) այս հանգամանքը, որի ողջ բարդությունը, որպես կանոն, նախ եւ առաջ զգում է արտաքին քաղաքականության գերատեսչության ղեկավարը: Նմանօրինակ իրավիճակում Արեւմուտքին արհամարհելու վարքագիծը տեղի հոխորտանք էր հիշեցնում: Մանավանդ որ վաղուց արդեն Հայաստանում հնամաշ ու դարն ապրած էր համարվում «հայկական գործոնի» հիշատակումն անգամ: Իշխանական վերնախավն այդ մասին այլեւս չէր խոսում, քանի որ արդեն իսկ փոշիացվել էին հայկական գործոնի բաղադրամասերը: Խնդիրների ու գաղափարների շուրջ միավորվելու փոխարեն էլ ավելի էր մասնատվում արդեն իսկ մասնատված սփյուռքը, որը հայկական գործոնի հիմնասյուներից մեկը կարող էր դառնալ ճիշտ կազմակերպման դեպքում: Իշխանությունների՝ «Ով մեզ հետ չէ, մեր դեմ է» կարգախոսը բարդույթավորում էր սփյուռքը՝ նրան էլ ավելի վանելով հայրենիքից:

Պետական քաղաքականության հիմքում Ցեղասպանության միջազգային ճանաչման խնդիրը չդնելով հանդերձ՝ իշխանությունները քամահրանքով էին վերաբերվում նաեւ սփյուռքի ջանքերին:

Հանուն ճշմարտության պետք է ասել, որ տեւական ժամանակահատված Ցեղասպանության ճանաչման խնդրի արծարծումն անգամ Հայաստանի համար շռայլություն էր, քանի որ առկա էին եւ իրենց լուծմանն էին սպասում ոչ պակաս բարդ խնդիրներ՝ կայսրության փլատակներից անվնաս դուրս գալու ուղիների որոնում, Հայաստանի Հանրապետության անկախության ճանաչում միջազգային հանրության կողմից, օրըստօրե բարդացող ղարաբաղյան հիմնախնդրի լուծում, քաղաքական եւ տնտեսական նոր համակարգերի կայացում: Միաժամանակ, ըստ ՀՀ առաջին նախագահի, ճանաչման խնդրի հետապնդումը լուրջ արգելակ կդառնար Թուրքիայի հետ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու, այդ պետության կողմից Հայաստանի շրջափակման վերացման ճանապարհին: Սակայն ավելի շուտ Հայաստանում աստիճանաբար գերիշխող դարձող ապազգայնության մթնոլորտում ճանաչման խնդրի մասին ընդհանրապես դադարեցին խոսել:

Հարցի հետապնդումն, ըստ էության, դարձավ բացարձակապես սփյուռքի խնդիրը: Սակայն համակարգված, նպատակաուղղված աշխատանքի բացակայությունն ի չիք էր դարձնում այդ ուղղությամբ արվող բոլոր ջանքերը: Ազդակներ չստանալով Հայաստանից՝ սփյուռքի կառույցները խնդրի հետապնդման ճանապարհին ավելի հաճախ կիրառում էին անարդյունավետ մեթոդներ, ապրիլի 24-ի ոգեկոչումն անգամ ի ցույց դնելով սփյուռքի մասնատվածությունը: Այսօրինակ իրավիճակում ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի 53-րդ նստաշրջանի ամբիոնից ՀՀ 2-րդ նախագահի կողմից Ցեղասպանության ճանաչման արծարծումը փոփոխություն եւ առաջընթաց էր խոստանում պաշտոնական Երեւանի դիրքորոշման մեջ: Սակայն մեծագույն ցանկության դեպքում անգամ դժվար է հիշել այդ ելույթին հաջորդող որեւէ քայլ: Դրան կարող էր նպաստել համահայկական համաժողովի անցկացումը, սակայն խնդիրների ու նպատակների բացակայությունը նվազագույնի հասցրեց համաժողովի արդյունավետությունը:

Ցեղասպանության ճանաչման ճանապարհին առկա խոչընդոտների թիվն ավելանում է: Եվ դա օրինաչափ է. անհնար է, որ ճանաչման ճանապարհին առաջընթաց արձանագրի մի երկիր, որի հիմքում չեն դրվել ազգային ու ժողովրդավարական արժեքները, ուր խաղի կանոններ թելադրողները պատկերացում անգամ չունեն, թե ուր են տանում պետության նավը:

Ճանաչման հարցը հստակ չի կարող բարձրաձայնել մի երկիր, որը զրկել է ազատ ընտրական համակարգը, որի ազգաբնակչությունը երկրի սահմանները լքում է աննախադեպ ծավալներով, երկիր, որն ավելի շուտ տարածք է հիշեցնում, քան պետություն:

Ցեղասպանության ճանաչման խնդիրը սեւագործ աշխատանք է պահանջում, մինչդեռ այդ աշխատանքին լծվելու պատրաստ մարդկանց թիվը գնալով պակասելու է թե Հայաստանում, թե սփյուռքում: Ազգային ու պետական խնդիրները բարձրաձայնելու իրավունք չեն կարող ունենալ Հայաստանի նախկին եւ ներկա իշխանությունները, որոնք «պարտացրել են» պետություն կայացնելու իրենց անընդունակությունը: Այսօրինակ խնդիրների լուծման հրամայականը միաժամանակ հանգում է նախկինների եւ ներկաների՝ իշխանության ղեկից մեկընդմիշտ հեռանալուն:

Միջազգային հանրությունն այսօր այլ խնդիրներ ունի, եւ նրա համար բավարար գործոն չէ այն, որ 1915 թ. հայ ժողովուրդը կորցրել է իր պատմական հայրենիքը՝ ցեղասպանության ենթարկվելով այդ հայրենիքում: Պետք է անտեսել այն հանգամանքը, որ միջազգային հանրությանը հուզում են ոչ այնքան պատմական իրողությունները, որքան այդ իրողությունները վերհանելու տվյալ ժողովրդի ու պետության կարողությունները: Հին ճշմարտություն է՝ «պետություններին միմյանց հետ կապում են հետաքրքրությունները, առանց այդ կապի անհնար է որեւէ խնդրի իրականացում», այս իրողությունն առանցքային էր թե՛ այն արտահայտող Ջորջ Վաշինգտոնի, թե՛ նրա նախորդների ու հաջորդների ժամանակներում: Ակնհայտ է, որ այսօր Հայաստանի նկատմամբ միջազգային հանրության հետաքրքրությունը կորսվել է, Հայաստանը դուրս է մղվել համընդհանուր խնդիրների իրականացման համակարգից, մեր երկիրն այլեւս չունի որեւէ գործոն եւ չի գրավում աշխարհին: Ինչպես այն, այնպես էլ Ցեղասպանության ճանաչման հետապնդման համար Հայաստանը կորցրել է իր կարողությունները: Իսկ առանց Հայաստանի աջակցության սփյուռքը չի կարող այս խնդրում արձանագրել որեւէ լուծում:

Ուստիեւ պետք չէ շատ ցնցվել, եթե Ֆրանսիայի Սենատից բացի այլ պետությունների խորհրդարաններն էլ շարունակեն «ոչ» ասել 1915 թ. հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեւերին:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ
ԱՄՆ, Բոստոն

Պյուռոսյան հաղթանակ կամ ամոթի ցուցիչները

«Ազգ» թերթի մարտի 16-ի համարում տպագրվել է «Մի խորոտ ձայն անցյալից» վերնագրով «հոդվածը», որի հեղինակն է ինձ հետ երբեւէ չառնչված ոմն Ֆրիդրիխ Խլղաթյան (հոդվածի տակ ստորագրել է Ֆրիկ): Այդ թխվածքին բնավ չէի անդրադառնա, եթե հաշվի չառնեի դպրոցի, կրթության գերակա շահը, որ եղել է եւ է իմ կյանքի նպատակն ու իմաստը: Մամուլի ազատության (եթե ազատություն է կոչվում) ներկա պայմաններում նա կարող էր, իհարկե, հանդես գալ ընդդիմախոսությամբ, բայց՝ շնորհքով, տակտով, գիտականությանը բնորոշ եղանակով: Մինչդեռ, ինչպես երեւում է, այդ հատկանիշներն օտար են հայաբանության (հայաքանությա՞ն) ամբիոնի վարիչին, ոչ թե Ֆրիկին: Հետեւաբար՝ նա պետք է որդեգրեր հոխորտանքի ոճը, շանտաժը, հավկնոտ տոնն ու կեցվածքը, հայհոյաբանությունը, լեզվական պարզ իրողություններն ու փաստերն աղավաղելը, իր բառով՝ պատեպատ ընկնելը, այսինքն՝ հատկանիշներ, որ բնորոշ են պարոնին, քանի որ վիրավորանքները փաստարկներն են այն մարդկանց, ովքեր իրավացի չեն:

Հենց սկզբից հիասթափեցնեմ պրն Ֆրիդրիխին, որ ես որեւէ կոոպերատիվ բուհի եւ որեւէ կոոպերատիվ ակադեմիայի «տիտղոսների բեռ» չունեմ: Ըստ պարոնի «հոդվածի սկզբնամասի»՝ «վաղուց հայտարարվել է չարամիտ արշավանք», որի «սպառնալիքն արդեն իրագործվում է» արտասահմանից վերադառնալուց հետո... Տեսեք՝ ուր է կրակում, հետո էլ նախահարձակ է լինում՝ բացն ու չորը մեկեն խառնելով իրար:

Չմոռանամ նշել, որ պարոնի ամբողջ «շարադրանքը» ինքնամերկացում է, խոսքի ու դրության կոմիզմի փայլատակում, որ կամ չի հասկացել եւ կամ պղտորել է ջուրը՝ իրեն վարագուրելու եւ սրբի կերպարանքով երեւալու համար:

Պրն Ֆրիդրիխը վեր-վեր է թռչում, շանթարձակում, որ հաղթել է դասագրքային մրցույթում, Համաշխարհային բանկի «Մարդասիրական» հովանու ներքո: Այդ ժամանակավրեպ հաղթանակը նման է մերօրյա այն արկածախնդիրների «հաղթանակին», որոնք, ժխտելով անցյալի արժեքները, ոտնահարելով ժողովրդի շահերը, նույն ժողովրդի քրտինքով ստեղծածը թալանելով, հսկայածավալ ապարանքներ կառուցեցին եւ կուտակեցին մեծ հարստություն: Պիտի գա, անշուշտ, այդ «հաղթանակի» եւ պարոն Ֆ. Խլղաթյանի «հաղթանակի» վերջը: Ու պարոնը նման է այդ մարդկանց, հայտնի է շրջապատին: Բայց ցավալի է, որ «հայագետին» հաջողվել եւ հաջողվում է ճարտկորեն օգտագործել իր նմանների թուլությունը եւ այդ ճանապարհով հռչակվել հաղթող: Այդպիսի հաղթանակը պյուռոսյան հաղթանակ է, որ դպրոցը տանում է դեպի անկում, խարխլում դպրոցի հիմքը՝ հայոց լեզվի ուսուցումը:

Ձեր ոչ միայն խոտան դասագրքերից, այլեւ շուռ տված հոդվածից երեւում է, որ դուք անչափ հետեւողական եք չսովորելու եւ չիմացածը համառորեն պնդելու մեջ, իմ հոդվածի փաստերը կեղծելու մեջ: Ես հոդվածում մեջբերել եմ ձեր խոտան դասագրքի էջ 78-ի հետեւյալ անհեթեթությունը. **«Որոշիչը որոշյալին կապակցվում է առդրությամբ՝ անկախ որոշյալի ձեւից. որոշիչը միշտ դրվում է անփոփոխ ձեւով»**: Գրել եմ, որ որոշիչը միշտ անփոփոխ ձեւով չի կարող դրվել եւ բերել հիմնավոր օրինակներ: Իսկ դուք բոլորովին այլ «բացատրություն» եք տվել: Եվ այդպես կեղծել եք իմ բերած բոլոր օրինակները, որոնք վերաբերում են հատկապես լեզվական իրողությունների սահմանումներին, որոնք լեզվի ողնաշարն են:

Տեղի սղության պատճառով բերեմ մի քանի նոր փաստեր, եւ փորձեք հերքել, սիրով կընդունեմ: Այսպես՝ «Առանց ենթակայի եւ ստորոգյալի լիարժեք նախադասություններ կազմել հնարավոր չէ» (էջ 47), «Առդրությամբ կապակցվում են որոշիչն ու որոշյալը, հատկացուցիչն ու հատկացյալը» (էջ 52), «Այդ **հինգերը** նա քրտնաջան աշխատանքով է ստացել» (էջ 68) նախադասության մեջ **հինգերը** բառը համարել եք ենթակա: «Խոսակցին ցույց տվող բառը կամ բառակապակցությունը կոչվում է կոչական» (էջ 138) եւ այլն: Այս օրինակները քաղված են 7-րդ դասարանի դասագրքից: Մի քանի փաստեր էլ ներկայացնեմ ձեր 8-րդ դասարանի դասագրքից: Այսպես՝ «Այնտեղ, որտեղ, **ուր** դերանունները կարող են հանդես գալ տարբեր հոլովաձեւերով» (էջ 62): **Ուր** դերանունը հոլովել եք: էջ 63-ում **որքան որ, մինչեւ որ** բառերը համարում եք հարաբերական դերանուններ: 82, 83 էջերում **քառյակ** գրականագիտական տերմինը չեք զանազանում **քառասող** (տուն) բառից: «Իմ սիրտն այնտեղ է, ուր աստղամերձ լեռներն են կանգնել՝ հագած կուռ զրահ» բարդ նախադասության երկրորդական նախադասությունը, որ ստորոգելի է, համարում եք տեղի երկրորդական: «Եկար **այցելու** դու երկիրն իմ հին ու ժողովրդին իմ բազմադարյան» (էջ 73) նախադասության **այցելու (այցելելու)** բառը համարում եք ստորոգյալ: 100, 104, 112 էջերում եւ այլ տեղերում չեք պահպանում ենթակայի եւ ստորոգյալի համաձայնությունը, կատարում եք լեզվաոճական բազմաթիվ սխալներ եւ այլն: Եվ այս բոլորը հա՛յո՛ց լեզվի դասագրքերում: Դրանք պարոն Ֆրիդրիխի նսեմական հոդվածի, դասագրքերի եւ նրա հոգեծտավոր նկարագրի ամոթի ցուցիչներն են: Միաժամանակ նշեմ, որ պարոնի խոտան դասագրքերը չեն համապատասխանում ծրագրերին, դրանք անծրագիր են: Ինչ վերաբերում է «հոդվածագրի» վկայակոչած այլ «լավ մտքերին», «պայծառ կետերին», խոստանում եմ դրանց անդրադառնալ մեկ ուրիշ առիթով:

ՌՈՄԱ ՂԱԼԱՅԱՆ
Պրոֆեսոր, մանկավարժական գիտությունների միջազգային ակադեմիայի (Մոսկվա) ակադեմիկոս

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Չդավաճանել սեփական սկզբունքներին

Հատվածներ Ամերիկայի հայկական համագումարի նախագահ Ռոս Վարդանյանի հետ հարցազրույցից

– Կարծիք կա, որ Հայկական համագումարը լայնորեն չի անդամագրում իր համակիրներին, քանի որ չի ձգտում մրցակցել քաղաքական կուսակցությունների հետ:

– Վերջին չորս տարիներին մենք անդամագրում ենք եւ արդեն 6000 համակիրներ ունենք՝ անհատներ եւ կազմակերպություններ: Մենք համակիրներ ունենք երկրի բոլոր ծայրերում, որոնց կարող ենք դիմել որեւէ լուրջ ակցիա կազմակերպելու համար:

– Բնական չէ՞ք համարի, եթե համակիրները վաղը ձգտեն դառնալ վճիռ կայացնողներ: Դա չի՞ փոխի համագումարի բնույթը:

– Մեր փորձից ելնելով կարող ենք համոզված ասել, որ շատերը չեն ձգտում դրան: Նրանք պարզապես չեն ցանկանում դառնալ վճիռ կայացնողներ, քանի որ դա շատ ավելի ժամանակ ու եռանդ կպահանջի եւ ավելի ծանր բեռ է: Սակայն, մյուս կողմից, մեր ամենալավ անդամները սկսել են որպես համակիրներ: Մեր կազմակերպության առավելություններից մեկն էլ այն է, որ այստեղ բախվում են քաղաքական հայացքները, սոցիալ-տնտեսական շերտերը, տարիքը եւ մասնագիտությունները: Իսկ երբ սա կազմակերպվում է վարպետորեն ու եռանդով, մարդիկ սկսում են հետաքրքրվել: Ժամանակն է գիտակցելու, որ հայերը զոհեր չեն, նրանք դատապարտված չեն տանուլ տալու, նրանք նույնքան ամերիկացի են, որքան մնացած բոլորը: Մեզ չի վերապահված բողոքողի դերը, մենք կարող ենք նստել սեղանի շուրջ Վաշինգտոնում եւ ազդել ԱՄՆ-ի արտաքին քաղաքականության ձեւավորման վրա, քանի որ լավ առաջարկներ ունենք: Վերջապես, որ մենք լայնորեն չենք անդամագրում, և՛ ամերիկյան, և՛ հայկական իրականության մեջ եզակի երեւույթ է: Ակտիվ հայերը այնքան են սովորել ինչ-որ բանի կողմ կամ դեմ լինել, որ սա թարմացնող փոփոխություն է:

– Դուք նշեցիք սոցիալ-տնտեսական շերտերի բախումը: Սակայն տարածված է այն կարծիքը, որ համագումարը հարուստ մարդկանց կազմակերպություն է:

– Ո՞րն է այդ կարծիքի պատճառը, չգիտեմ, մեր կազմակերպության անդամավճարը հավասար է 100 դոլարի: Եթե սա էլ է ձեր ֆինանսական հնարավորություններից վեր, կարող եք դառնալ ակտիվիստ, առանց որեւէ անդամավճարի:

– Ինչո՞ւ են հայերը խուսափում անդամագրվելուց եւ այդքան բացասական իմաստ դնում այդ բառի մեջ:

– Հնարավոր չէ, որ բոլորը միեւնույն սկզբունքին ենթարկվեն: Հայկական համագումարը չի պնդում, թե անդամագրումը սխալ է: Մենք պարզապես համոզված ենք, որ համայնքի գործերում մասնակցություն պիտի ունենան նաեւ մարդիկ, որոնք անդամագրված չեն որեւէ կազմակերպության: Մենք ոչ անդամագրմանը, ոչ էլ քաղաքականացմանը դեմ չենք: Մենք շա՛տ էլ քաղաքական ենք մեր ասպարեզում՝ քարոզչություն, լոբբինգ իրականացնելու, ԱՄՆ-ի քաղաքական կուրսի ձեւավորման ընթացքում մեր վճռական խոսքն ասելու մեջ: Մեր անդամներից շատերը ակտիվ դեմոկրատներ, հանրապետականներ կամ անկախականներ են, նաեւ այլ հայկական կազմակերպությունների անդամներ, որտեղից մեզ են բերում իրենց փորձն ու տարակարծությունը:

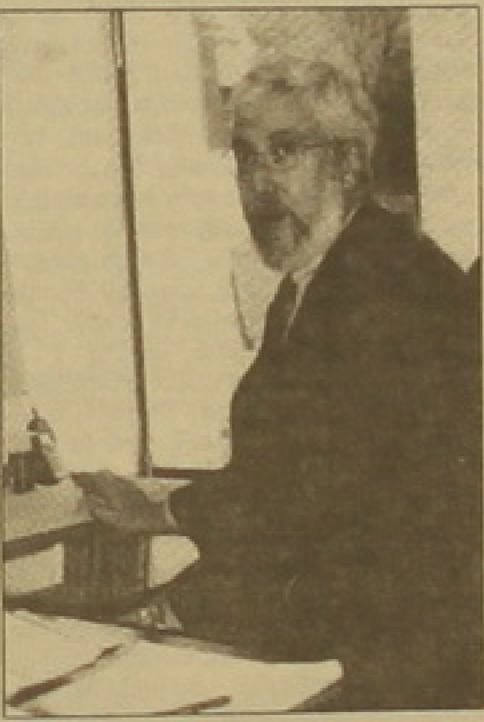

– Կուսակցություններից կա՞ն համագումարին անդամագրվածներ:

– Այո, Ռամկավար ազատական կուսակցության անդամներ, հնչակներ: Զարմանալի է, որ մեր շարքերում չունենք Հայ հեղափոխական դաշնակցության անդամներ: Ենթադրաբար նրանց անդամակցումը արգելվում է կամ չի քաջալերվում:

– Ի՞նչ հարաբերություններ ունեք Ամերիկայի հայկական ազգային կոմիտեի հետ: Անցյալում մրցակցում էիք...

– Հիանալի հարաբերություններ ենք պահպանում, համագործակցում ենք այնքանով, ինչքանի կարիքն ունենք: Իսկ միմյանց լրտեսելու եւ մրցակցելու ոչ մենք ոչ ժամանակ ոչ էլ ֆինանսներ չունենք, ավելի կարեւոր խնդիրներ ունենք իրագործելու: Ամենակարեւոր հարցերում էլ համակարծիք ենք միասին ենք պայքարում եւ վայելում հաղթանակը՝ օգնելու Հայաստանին ու Ղարաբաղին, կարգավորելու ԱՄՆ-ի մասնակցությունը խաղաղարար գործընթացին, կազմակերպելու հումանիտար օգնության ուղարկումը, թիվ 907 բանաձեւի պահպանումը եւ Եղեռնի ընդունումը:

– Ազդե՞ց հոկտեմբերի 27-ը կազմակերպության աշխատանքների վրա:

– Այո: Սպիտակ տանը անմիջապես սկսեցին կասկածել Հայաստանի կայունությանը եւ կարգավորմանը ցուցաբերած աջակցությանը: Սակայն Նախագահ Քլինթոնը եւ կառավարության անդամները, այնուամենայնիվ, վստահություն հայտնեցին Հայաստանի կառավարությանը: Համագումարը ջանում էր ուղղորդել ԱՄՆ-ի վերաբերմունքը Հայաստանի հանդեպ՝ իր պատմության հերթական ողբերգական փուլում:

– Համագումարը յուրացրել է Հայաստանի ներքին կյանքին չմիջամտելու քաղաքականություն:

– Այո, մենք չենք միջամտում Հայաստանի եւ Ղարաբաղի ներքին կյանքին եւ դրա համար ծանրակշիռ պատճառներ ունենք: Մեր պարտքն ենք համարում օգնել Հայաստանում ապրող մեր հայրենակիցներին՝ թեթեւացնելու նրանց կյանքը: Ավելին սխալ ենք համարում երկու պատճառով: Առաջինը՝ եթե սխալվենք, պատասխան չենք տալու մեր սխալների համար այն պարզ պատճառով, որ այնտեղ չենք ապրում եւ չենք վճարելու մեր քաղաքական սխալ քայլերի գինը: Այդ պատճառով մեզ իրավունք չենք վերապահում անել այդ քայլերը: Եվ երկրորդը. Հայաստանում դեմոկրատիան կտուժի, եթե սփյուռքը ցույց տա իր ուժեղ ձեռքը: Հայաստանի եւ Արցախի օրինական կառավարությունները իրենք պիտի որոշումներ ընդունեն, վաստակեն հաղթանակը եւ վճարեն սխալների համար, առանց՝ արտաքին միջամտության: Մենք համոզված ենք, որ ոչ ԱՄՆ-ը, ոչ Ռուսաստանը, ոչ որեւէ այլ օտար երկիր չպիտի միջամտի Հայաստանի ներքին գործերին:

– Այսօր, երբ անկայուն է քաղաքական մթնոլորտը երկրում, արդարացվա՞ծ է չմիջամտելու ձեր քաղաքականությունը:

– Այսօր առավել, քան երբեւէ: Անկայունության այս մթնոլորտում որոշումները պիտի գան ներսից: Եթե Հայաստանում սովորեն կայունություն հաստատելու գործում հույսը դնել արտաքին ուժի վրա, ապագայում կվտանգվի երկրի անկախությունը:

AIM
Փետրվար
Թարգմանեց
ՌՈՒԶԱՆ ԱԶԻԶՅԱՆԸ

ՋԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Եւս մեկ գիտաժողով Լոս Անջելեսում

Լոս Անջելեսի Կալիֆոռնիա համալսարանի (ԼԱԿՀ) արդի հայոց պատմության ամբիոնի հովանավորությամբ եւ միջազգային ուսումնասիրությունների եւ արտասահմանյան ծրագրերի հասարակական գիտությունների բաժնի Սուրեն եւ Վերգին Փափազյան, ինչպես նաեւ Դեյվիդ եւ Լյուսի Թաշճան-Էյզենբերգ բարերարների մեկենասությամբ, Լոս Անջելեսի Կալիֆոռնիա համալսարանի «Դիկսոն» դահլիճում շաբաթ օրը՝ ապրիլի 8-ին, տեղի է ունենալու «Հայկական ցեղասպանությունը եւ պատմական հիշողությունը: 21-րդ դարի մարտահրավերը» թեմայով մեկօրյա գիտաժողով՝ նվիրված համալսարանում հայկական ուսումնասիրությունների կենտրոնի հաստատման 40-ամյակին:

Առավոտյան նիստում Ռիչարդ Հովհաննիսյանի բացման խոսքից հետո ելույթ կունենան Սիմոն Փայասլյանը (ԼԱԿՀ-ից՝ «ՄՆ-ի պատասխան քայլերը՝ ցեղասպանությանը» թեմայով), Գարի Բասը (Պրինստոնի համալսարանից՝ «Խափանված արդարություն: Թուրքական պատերազմական ոճրագործությունները եւ մեղավորների դատավարությունները» թեմայով) եւ Հիլմար Կայզերը (Ֆլորենցիայի եվրոպական ինստիտուտ-համալսարանից՝ «Օսմանյան կայսրությունից դեպի Թուրքական Հանրապետություն: Ժխտողականության շարունակականությունը» թեմայով): Փոքր դադարից հետո ելույթ կունենան նաեւ Վահրամ Շեմասյանը (ԼԱ-ի Մերդինյան դպրոցից՝ «Ազգերի լիգան եւ վերապրողների պահանջատիրությունը» թեմայով), Ռիչարդ Հովհաննիսյանը (ԼԱԿՀ-ից «Դառը եւ քաղցր հիշողություններ: Օսմանյան հայերի վերջին սերունդը» թեմայով), եւ Սթիվն Ջեյկոբսը (Ալաբամայի Թեմզլ Բնայ Շալոմ հաստատությունից, «Ռաֆայել Լեմկինը եւ Հայկական ցեղասպանությունը» թեմայով):

Կեսօրից հետո կայանալիք նիստի ընթացքում զեկուցումներ կկարդան Ռուբինա Փիրումյանը (ԼԱԿՀ-ից, «Նոր ուղղություններ ցեղասպանության գրական արձագանքներում» թեմայով), Քրիստոֆեր Սիմփսոնը (Վաշինգտոնի ամերիկյան համալսարանից, «Մեդիայի քաղաքականությունը եւ Հայկական ցեղասպանությունը նոր հազարամյակում» թեմայով), Ջո Վերհովենը (Լուվենի կաթոլիկական համալսարանից, Բելգիա, «Հայկական ցեղասպանությունը եւ միջազգային օրենքը» թեմայով), Ջոյս Ափսելը (Նյու Յորք համալսարանից, «Հայկական ցեղասպանության ուսուցումը նոր «21-րդ դարում» թեմայով), Հենրի Թերիոլը (Վուստերի պետական քոլեջից, «Ժխտում եւ ազատ խոսք: Հայկական ցեղասպանության խնդիրը» թեմայով), Էրվին Շտաուբը (Ամհերստի Մասաչուսեթս համալսարանից, «Սպիացում եւ հաշտեցում» թեմայով), եւ Րաֆֆի Հովհաննիսյանը (Երեւանի ազգային եւ միջազգային ուսումնասիրությունների հայկական կենտրոնից, «Պետություն եւ ազգ: Նրանց դերն անկախությունից հետո» թեմայով):

Հ. Օ.

ՄՈՍԿՎԱՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔ

Ամենից առաջ՝ հեղինակություն

Հետաքրքիր խոսակցություն բացվեց վերջերս Մոսկվայի հայ համայնքի նիստերից մեկում: Քննարկվում էին Ռուսաստանի մայրաքաղաքում հայկական նոր եկեղեցու կառուցման աշխատանքների ընթացքի եւ տեղի հայության մասնակցության հարցերը: Հայտնի է, որ երեք տարի առաջ Մոսկվայի իշխանությունները քաղաքի կենտրոնական թաղամասերից մեկում հողամաս են հատկացրել նոր ազգային հոգեւոր օջախ կառուցելու համար եւ, ինչպես զեկուցեցին տաճարի աջակցության ֆոնդի ղեկավարները, արդեն կատարվել է մոտ 700 հազար դոլարի շինաշխատանք: Վերջիններս դժգոհություն հայտնեցին, որ մոսկվացի հայերը անտարբեր են ֆինանսավորման հարցում եւ որ եթե այդպես շարունակվի, հարկ կլինի դադարեցնել կառուցումը: Խոսելով այս թեմայի շուրջ, թեմի հոգեւոր առաջնորդ Տիրան արքեպիսկոպոս Կյուրեղյանն ասաց, որ շատ հայեր ոչ միայն չեն օգնում, այլեւ ավելի շուտ խանգարում են: Նա զայրույթով նշեց, որ տեղի հայության որոշ ներկայացուցիչներ իր հասցեին տարածում են վարկաբեկիչ լուրեր, որ, իբր, ինքը յուրացնում է ֆոնդի միջոցները (մի անգամ նշել են նույնիսկ մինչեւ 50 հազար դոլարի չափով): Ներկաների ճնշման ներքո արքեպիսկոպոսը տվեց նաեւ մի քանի անուններ, որոնք Մոսկվայի հայ համայնքի բնավ էլ ոչ երկրորդական դեմքերն էին:

Անշուշտ, ամենայն պատասխանատու գործ է մարդուն ներկայացնել ֆինանսական չարաշահման մեղադրանք՝ չբերելով փաստեր ու ապացույցներ: Այս իմաստով Տ. Կյուրեղյանի վրդովմունքը արդարացված է:

Բայց այստեղ, անկախ հիշատակված միջադեպից, առաջանում է բարոյական մի խնդիր, որը չի կարող մտահոգության առարկա չդառնալ հայ եկեղեցու համար: Խոսքը վերաբերում է սփյուռքում Ս. Էջմիածնի ներկայացուցիչների հեղինակության հարցին: Նրանցից յուրաքանչյուրը ոչ միայն հոգեւոր առաջյալ է, այլեւ զգալի իմաստով քաղաքական-տեսական-ազգային գործիչ, որը հարկադրված է լուծել հայության իրեն վստահված հատվածին առնչվող բազմաթիվ աշխարհիկ հարցեր: Իր հերթին նա չի կարող բեղմնավոր աշխատել առանց տեղի հայության աջակցության: Եվ եթե տվյալ անձը չի գտնվում իր վսեմ առաքելության բարձրության վրա ու չի շահում տվյալ գաղթօջախի հայության պատկառանքն ու վստահությունը, ապա նրա գործունեությունը դառնում է նվազ արդյունավետ, լճանում է գաղութի ազգային-հոգեւոր կյանքը: Հեղինակազրկված հոգեւորականը բերեւս կարող է ավելի շատ վնաս բերել ազգանպաստ գործին, քան օգուտ: Եվ հենց սա պիտի դառնա խորհրդածության առարկա:

ԱՄՆ

Պալոնը հակադրվում է Թուրքիային ուղղաթիռներ վաճառելուն

Նյու Ջերսիից դեմոկրատ Ֆրենկ Պալոնը կոչ է արել իր գործընկերներին խափանել Թուրքիային 4 միլիարդ դոլարի ուղղաթիռներ վաճառելու ծրագիրը, նշելով Թուրքիայի զինվորականության՝ մարդու իրավունքների խախտման հետզհետե վատթարացող տարեգրությունը եւ այն վտանգը, որ Հայաստանին եւ այլ հարեւան երկրներին է սպառնում, վաճառքի հետեւանքով Թուրքիայի հարձակողական հնարավորությունների կտրուկ աճը: Այս մասին է հաղորդում «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթը՝ հենվելով Ամերիկայի Հայ դատի ազգային կոմիտեի հայտարարության վրա: Ելույթ ունենալով Ներկայացուցիչների պալատի առաջ, Կոնգրեսի հայկական խմբակցության համանախագահ Պալոնը դեմ է արտահայտվել այդ գործարքին՝ պատճառաբանելով, որ դա «ծառայելու է լարվածության եւ անկայունության սաստկացմանը մի տարածաշրջանում, որը կենսական նշանակություն ունի Միացյալ Նահանգների համար եւ որն արդեն ողողված է հակամարտություններով եւ մարդու իրավունքների խախտումներով»: «Պարզ ասած, ես մտահոգված եմ, որ թուրքական զինված ուժերը օգտագործելու են ամերիկյան այդ առաջավոր տեխնոլոգիան՝ սպառնալու իրենց հարեւաններին եւ ճնշելու իրենց քաղաքացիներին: Հարեւան երկրներից Հայաստանն ամենից ավելի է տուժել թուրք կառավարության միլիտարիստական եւ ազգայնամոլական կեցվածքից», եզրափակել է նա իր խոսքը:

Սեմինարներում քննարկվելու է Եվրախորհրդի մշակած Կովկասի պատմության դասագիրքը

ԲԱՔՈՒ, 4 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մայիսի կեսերին Հարավային Կովկասի հանրապետությունների բոլոր 3 մայրաքաղաքներում կանցկացվեն սեմինարներ՝ տարածաշրջանի երկրներում Կովկասի պատմության իրավահավասար ուսումնասիրման նպատակով: Սեմինարներում, որոնց կմասնակցեն Եվրախորհրդի ներկայացուցիչներ եւ պատմության դասախոսներ, քննարկվելու է Եվրախորհրդի մշակած Կովկասի պատմության դասագիրքը: Դասագիրքը հրատարակվելու է ադրբեջաներեն, անգլերեն, վրացերեն եւ հայերեն լեզուներով:

Մայիսի 10-12-ը նախատեսված Բաքվի սեմինարի մասնակիցները կքննարկեն Հայաստանի եւ Վրաստանի կողմից ներկայացված 32 էջանոց նյութերը:

ԱԶԳ

Մշակույթ

Հայտնի դերասանուհի, որ դերասանություն չի անում

Հապա ի՞նչ է անում:

Եթե կարողանանք պատասխանել այս հարցին, մենք բացահայտած կլինենք Գալյա Նովենցի դերասանական արվեստի թաքնված էությունը:

Հենց սկզբից ասեմ, որ այս գրության վերնագիրը ես փոխ եմ առել 1986-ի Սոս Սարգսյանի մի հարցազրույցից. «Ես ինձ դերասան չեմ համարում, միշտ էլ ասում եմ, որ դերասանություն անել չեմ կարողանում»:

Ճիշտ է ասել. Սոս Սարգսյանը չի խաղում, չի ձեւանում, կեցվածք չի ընդունում, ուրիշ խոսքով` դերասանություն չի անում, նա պարզապես լինում է, դառնում է այն մարդը, որին անձնավորում է: Ասել է թե մենք գործ ունենք ոչ թե արտաքին, այլ զուտ հոգեբանական անձնավորման հետ:

Գալյա Նովենցի պարագայում` նույնպես:

Այս պարագայում եւս մենք դիտում ենք զգացմունքները ոչ թե ցուցադրող, այլ ներս զգող, թաքցնող, կերպարի հուզմունքներն իրենը դարձնող, նրա հետ տառապող դերասանուհու խաղը, եթե միայն դա կարելի է խաղ համարել:

Դա է Նովենցի դերասանական տիպն ու տեսակը: Սա, իմ կարծիքով, հայ բեմի ավանդական հոգեբանական ռեալիզմի արվեստն է իր համեստ, անհավակնոտ արտահայտության մեջ: Ազդու, թափանցող, տպավորիչ: Բնույթով` միանգամայն արդիական:

Ես Նովենցի բեմական եւ էկրանային բազմաթիվ ու բազմաբնույթ դերակատարումները չեմ թվարկի, այլ կմատնանշեմ մի քանի դեր ընդամենը:

Պատահական չէր իմ խոսքի սկզբում արածս Սոս Սարգսյան-Գալյա Նովենց համեմատությունը: Ճիշտ այդպես էլ բնավ պատահական չէ, որ այս զույգը շատ է երեւացել մեր կինոնկարներում: Կինոբեմադրիչները տեսել են նրանց արվեստի ընդհանրությունը եւ այնքան հաճախ հրավիրել համատեղ նկարահանման:

«Գիքորը» կինոնկարում մենք տեսնում ենք ոչ թե սովորական դերակատարների, այլ դսեղցի գեղջուկ Համբոյին (Սարգսյան) եւ նրա գեղջկուհի կնոջը (Նովենց), նախատիպերին այնքան հարազատ, որ դերակատարների մասին չենք էլ մտածում: Կարիքի ու զրկանքների ծանրության տակ կքած գյուղացիներ` իրենց ազնիվ տառապանքով:

«Նահապետը» կինոնկարը` նշանավոր բեմադրիչ Հենրիկ Մալյանի բարձրարվեստ կինոնկարներից մեկն է: Երբ հուզմունքով դիտում ենք Նահապետի (Սարգսյան) եւ իր քույր Անթառամի (Նովենց) հանդիպման հուզմունքալից տեսարանը, մենք դերակատարների մասին չենք մտածում, մենք տեսնում ենք սասունցի տառապյալ գաղթականների հպարտության կնիքն իրենց դեմքին:

Մոռանալ դերակատարին եւ խորամուխ լինել կերպարի էության մեջ: Սա չէ՞, արդյոք, դերասանական արվեստի բարձրակետը: Իմ կարծիքով սա է:

Եղավ այնպես, որ Նովենցն իր լավագույն կինոկերպարն ստեղծեց ոչ թե Սոս Սարգսյանի, այլ հոգեբանական ռեալիզմի մեկ ուրիշ վարպետ Մհեր Մկրտչյանի հետ` «Իմ մանկության տանգոն» կինոպատումի մեջ: Գլխավորապես այս երկուսն են առաջ տանում կինոպատումը եւ` անթերի արվեստով, նախատիպերի կատարյալ հարազատությամբ` նրանց խոսվածքով ու շարժուձեւով: Մհեր Մկրտչյանի պարագան պարզ է` վարպետ դերասան, բնիկ գյումրեցի: Բայց բնիկ երեւանցի Նովենցն այնքան լավ է արտաբերում գյումրեցու բարբառը, որքան լոռեցու կամ սասունցու բարբառները: Եվս մի մեծ արժանիք: Այստեղ Նովենցի դերը տրագիկոմիկական է (հայերեն թարգմանում ենք երկար մի բառով` ողբերգակատակերգական), բառի առաջին կեսի գերիշխանությամբ: Նրա Սիրանուշը տանջվում է իրեն վիճակված բախտի ձեռքին: Ուզում է, շատ է ուզում հետ բերել իրենից բաժանված ամուսնուն, իր զավակների հորը` Ռուբենին (Մկրտչյան), բայց իզուր: Պատեհաս` է ընկնում խեղճ կինը, գործի դնելով իր անմար եռանդը, բայց չի լինում ու չի լինում: Մեր համակրանքն իր կողմն է, մենք հուզմունքով հետեւում ենք նրա վարքագծին ամբողջ պատումի ընթացքում մինչեւ կինոնկարի ավարտը: Եվ ավարտվելուն պես մտաբերում ես իտալացի հռչակավոր դերասանուհի Աննա Մանիանիի անունը: Ես անհամեմատ համեմատություններ չեմ սիրում, բայց չեմ կարող չասել, որ Նովենցի Սիրանուշը չի զիջում հռչակավոր իտալուհու նույնիսկ ամենալավ դերակատարությանը, ինչպես Ալ. Մկրտչյանի «Իմ մանկության տանգոն» չի զիջում իտալական նեոռեալիզմի նույնիսկ ամենալավ կինոնկարներին: Սա արդեն միջազգային չափանիշ է:

Նովենցի կենսագրության մեջ կինոարվեստի նժարն ավելի ծանր է կշռում, քան բեմական արվեստինը: Բայց այստեղ էլ նա աչքի ընկնող կերպարներ է ստեղծել: Սկսած 1958-ից` Ղափանի թատրոնից, ուր նա աշխատանքի էր անցել հայտնի բեմադրիչ եւ հիանալի մանկավարժ Արմեն Գուլակյանի կուրսն ավարտելուց հետո: Ապա` Սունդուկյանի անվան (1962-70), Գյումրիի Աբելյանի անվան (1970-76), Երեւանի Ղափլանյանի անվան (1976-80) թատրոններում, 1980-ից Սոս Սարգսյանի ղեկավարությամբ գործող Համազգայինի թատրոնում: Իբրեւ ընդհանուր հայտարար` գրեթե բոլոր կերպարները` վիշտ ու հոգս ունեցող կանայք, գրեթե բոլորը` դիտողի կարեկցանքը հարուցող ներաշխարհով, եւ բոլորը` ստեղծված հոգեբանական անձնավորման ոճով: Այդպիսին` էին նրա Մարտիրոսը (Գ. Լորկա` «Բեռնարդա Ալբայի տունը»), Մարգարիտը (Ալ. Շիրվանզադե` «Պատվի համար»), Կատրինը (Բ. Բրեխտ` «Կուրաժ մայրիկն ու իր զավակները»), Քեթեւանը (Գ. Սունդուկյան` «Խաթաբալա»)... Ասել է թե Նովենցին մատչելի են ինչպես հայ դասական, այնպես էլ եվրոպական նորագույն թատերագիրների միանգամայն տարբեր գեղագիտական սկզբունքները:

Այսպիսին է ժամանակակից հայ բեմի եւ կինոյի հայտնի դերասանուհի Նովենցի ստեղծագործական նկարագիրը. դերասանուհի, որ դերասանություն չի անում, ինչպես չի անում իր վաղեմի խաղընկեր Սոս Սարգսյանը, ինչպես չէր անում իր իտալուհի արվեստակից Աննա Մանիանին:

ԼԵՎՈՆ ՀԱԽՎԵՐԴՅԱՆ

ՀՅՈՒՐԱԽԱՂԵՐ

Գիրք ծննդոց ու իշխանաց

Բակուրի «Շուշի բերդաքաղաքը» գիրքը

...Երեւանյան մուտքից ծանրորեն ներս է մտնում Նախիջեւանից եւ Ղափանից եկող ուղտերի քարավանը` բեռնավորված աղով կամ պղնձով: Մինչեւ բաբարական բաղը ձգվող երեւանյան փողոցի երկու կողմերում խանութներ են, արհեստանոցներ, քարակատ պատուհաններով ու մուտքերով երկհարկանի տներ, որոնք լաստերների ուղեկցությամբ ձգվում են մինչեւ քաղաքային փոսն ու Չերքեզենց խանութները: Անցնում է ժամհարյանների հիվանդանոցը: Քիչ ներքեւում սուրբ Մարիամա օրիորդաց ուսումնարանն է: Թվաց, թե ահա երջանիկ ժպիտը դեմքին դուրս կգա Պերճ Պռոշյանը, գոհ, որ բարերար տիկին Մարիամ Հախումյանի ու հայոց թեմական ուսումնարանի տեսուչ Պետրոս Շանշյանի հետ, համատեղ ջանքերով, հիմնեցին Շուշիի օրիորդաց վարժարանը...

Այսպես է պատկերանում գրող, հրապարակախոս Բակուրին 19-րդ դարի Շուշին` Կովկասի խոշոր քաղաքներից մեկը: Այս անգամ Բակուրը մեզ ներկայանում է որպես գիտական որոնումների հեղինակ, ուսումնասիրող, որը խնամքով ի մի է հավաքել Շուշիի մասին եղած բազմահազար հիշատակությունները, վերլուծել դրանք: Եվ ընթերցողին է ներկայացվել «Շուշի բերդաքաղաքը» գիրքը, որն առաջին ծավալուն ուսումնասիրությունն է այս ասպարեզում: Հեղինակն օգտվել է ոչ միայն Մատենադարանի, «Ազգային, ՀՀ ԳԱ ֆունդամենտալ, Արցախի գրադարաններից: Հեղինակը երախտագիտությամբ է խոսում Նոր Ջուղայի (Սպահանի) Մատենադարանի աշխատակից Լեւոն Մինասյանի մասին, որը արժեքավոր նամակներ է տրամադրել` գրված 19-րդ դարում Շուշիում եւ ուղղված են Սպահանի հայ առաջնորդարանին: Արցախ աշխարհին քաջատեղյակ հեղինակը անձնական նախաձեռնությամբ բազմաթիվ փաստեր, վավերագրեր, տեղեկություններ է հայտնաբերել Արցախում, Հայոց այն աշխարհում, որի քաջատեղյակ վավերագիրն է:

Շուշիի մասին պատմությունը Բակուրն սկսում է 1701 թվականի վավերական պատմությամբ, երբ ռուսական Պետրոս Առաջին ցարի մոտ ընդունելություն են գտնում Իսրայել Օրին եւ խարբերդցի Մինաս վարդապետ Տիգրանյանցը: Ցարը հավանություն է տալիս նրանց ներկայացրած ծրագրին, ըստ որի կարելի էր Կովկասում եղած Ջրաբերդի, Գյուլիստանի, Քթիշի եւ Շուշիի ամրություններին տիրանալով, ռուսական հզոր միջնաբերդ ստեղծել Հարավային Կովկասում...

Գիրքը որքան էլ խիստ գիտական, մանրակրկիտ ուսումնասիրություն է եւ անչափ շատ փաստեր է ներառում, նույնքան էլ հանրամատչելի է, քանզի կարդացվում է մեծ հետաքրքրությամբ:

«... Երբ ես 1996 թ. Նոր Ջուղայի (Սպահան, Իրան) Մատենադարանի տնօրեն Լեւոն Մինասյանին հայտնեցի, որ արդեն ավարտում եմ Շուշի բերդաքաղաքի մասին գիրքը, գրում է Բակուրը, նա իմ առջեւ դրեց անցյալ դարում Շուշիից Նոր Ջուղա ուղարկված ինը նամակ: Դա հաճելի անակնկալ էր ինձ համար: Առաջինը 1831 թվականին Ասլան Հակոբ Յուզբաշյան Աթաբեկյանցի նամակն էր Նոր Ջուղայի թեմի առաջնորդին: Շուշեցին խնդրում էր տեղեկություն հաղորդել իր հորեղբոր` Մելիք-Հովհաննեսի մասին, որից մի ամբողջ տարի ոչ մի լուր չունեն... Այս վավերագրերը առանձին արժեք են ներկայացնում, քանի որ 1920 թ. Շուշիի հրդեհի ու կոտորածի պատճառով Կոնսիստորիայից ոչինչ չի փրկվել...»:

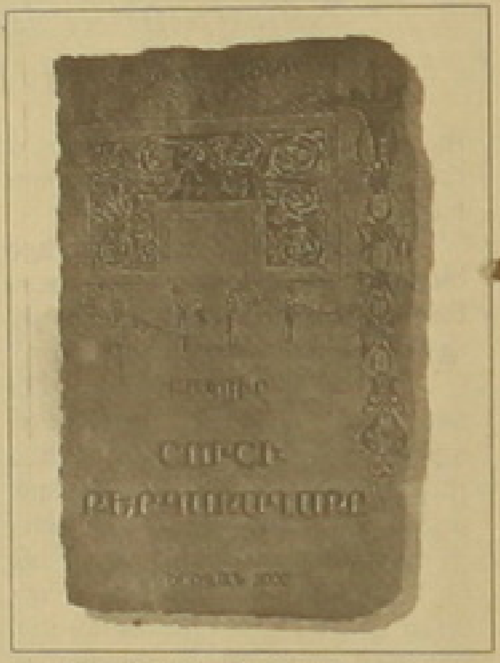

Գիրքը ներկայացնում է Շուշի բերդաքաղաքի պատմությունը հնագույն ժամանակներից մինչեւ 1920 թվականը: Օգտագործված վավերագրերի պատճենները, լուսանկարները, հավաստի տեղեկությունները Շուշիի պատմության ամբողջական պատկերն են տալիս: Հանրագիտարանային նշանակություն ունեցող այս գիրքը Բակուրի (Բակուր Կարապետյան) նոր լուրջ աշխատանքն է:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Ազնավուրի նոր մյուզիքլը

Երգիչ, կոմպոզիտոր, մեծ մարդասեր Շառլ Ազնավուրը պարզվում է նաեւ գրող է: Նրա նոր մյուզիքլը` «Լոտրեկը», պատմում է ֆրանսիացի նկարիչ Անրի դը Թուլուզ-Լոտրեկի մասին: Ապրիլին մյուզիքլը կբեմադրվի Լոնդոնում: Լոտրեկի դերը վստահվել է հայ դերասան Սեւան Ստեփանին, Լոտրեկի մեծ սերը` Սյուզան Վալադոնի դերում Հաննա Վադինգհամն է:

Ազնավուրը ծրագրում է նաեւ այցելել Վրաստան, որն իր ծնողների ծննդավայրն է, այնուհետեւ կլինի Հայաստանում:

AIM

Ծաղիկներ եւ ծափեր` թատրոնին

Պատանի հանդիսատեսի թատրոնը 70 տարեկան է

Լեփլեցուն դահլիճ, ծաղիկների առատություն, հոտնկայս ծափեր. այսպիսին էր մթնոլորտը Պատանի հանդիսատեսի պետական թատրոնում, որտեղ մարտի 27-ից` մոտ մեկ շաբաթ, թատերասեր հասարակության ուշադրությանն էին ներկայացվում նոր բեմադրություններ. Սոֆոկլեսի «Անտիգոնեն», Հյուգոյի «Գավրոշը», ՀՀ ժողովրդական արտիստ, պրոֆեսոր Զավեն Տատինցյանին նվիրված «Ուսուցիչ եւ աշակերտ» երեկոն, ՀՀ վաստակավոր արտիստուհի Նինել Ղալախյանի 70-ամյակին եւ Պատանի հանդիսատեսի թատրոնի հիմնադիր Տիգրան Շամիրխանյանի 100-ամյակին նվիրված ներկայացումները:

Իսկ ապրիլի 2-ի հոբելյանական երեկոն նվիրված էր Պատանի հանդիսատեսի թատրոնի 70-ամյակին: Թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Հակոբ Ղազանչյանն ասաց. «Մեր թատրոնը 70 տարեկան է, մի տարիք, որի յուրաքանչյուր հանգրվանը լեցուն է եղել շռայլորեն օժտված հոգիների անդադրում որոնումով եւ ոգեղեն նվիրումով: Այս թատրոնի ղեկի մոտ միշտ եղել են տաղանդավոր մարդիկ, հայ բեմի երախտավորներ, որոնցից են Հրաչյա Ղափլանյանը, Պարույր Սանթրոսյանը, Էդգար Էլբակյանը, Ասողիկ Աղայանը, Սանյա Սիմոնյանը, Լեւոն Հարութը, Էմմա Ամիրբեկյանը, Մելիք Քոչարյանը եւ ուրիշներ»:

Թատրոնի ստեղծագործական կազմին իր ուղերձն էր հղել ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը:

Իր բարեմաղթանքներն էր հղել նաեւ Արմեն Ջիգարխանյանը, որն առաջին անգամ Լենինի դերը հայերեն լեզվով խաղացել է այս թատրոնի բեմում: Շնորհավորանքներ էին եկել նաեւ Սիդնեյից, ԱՄՆ-ից, Լիբանանից, Մոսկվայի Մայակովսկու անվան թատրոնի տնօրենությունից: Երեկոյին ներկա էր Երեւանի քաղաքապետ Ալբերտ Բազեյանը, որը, ստեղծագործական նորանոր հաջողություններ մաղթելով թատրոնին, նաեւ կոչ արեց հասարակությանը` աջակցել մշակույթի օջախների զարգացմանը:

Պարոն Բազեյանը «Երեւան քաղաքի հատուկ պատվոգիր» հանձնեց թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Հակոբ Ղազանչյանին:

Թատրոնի միջազգային օրվա առիթով քաղաքապետարանը ֆինանսական մեծ աջակցություն էր ցուցաբերել թատրոնին:

Իր ելույթում Վարդուհի Վարդերեսյանը տեղին եւ ճիշտ նկատեց, որ «հեղաշրջում է տեղի ունեցել, կառավարությունն է եկել թատրոն», ինչն, անշուշտ, ուրախալի երեւույթ կարելի է համարել:

Այդ երեկոյին մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի վարչության կողմից պատվոգրի արժանացավ նաեւ վաստակաշատ դերասանուհի Նինել Ղալախյանը:

ԱՐՄԻՆԵ ՆԱՍԻԲՅԱՆ

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Ապրիլի 5

- 1588 թ. ծնվել է անգլիացի փիլիսոփա Թոմաս Հոբսը:
- 1882 թ. ծնվել է հայ քաղաքական գործիչ Կամոն: Պատմում են, որ Կամոն անսովոր կողոպտիչ է եղել: Նա իր կողոպտածը կիսում էր աղքատ մարդկանց հետ: Ավելի ուշ նա մտերմանում է բոլշեւիկների հետ, պարզվել է, որ ավազակից մինչեւ բոլշեւիկ` ընդամենը կես քայլ է: Կամոն ամեն գործի նվիրվում էր ամբողջովին` տրվում հոգով-սրտով, եւ բոլշեւիկյան գաղափարներին նրա նվիրվածության մասին լեգենդներ են պատմվել: Ճակատագրի խաղով, ըստ այդ լեգենդներից մեկի, Կամոն զոհվում է հենց իր չարագործ զինակիցների ձեռքով:
- 1900 թ. ծնվել է ամերիկացի դերասան Սպենսեր Թրեյսին:
- 1908 թ. ծնվել է ամերիկացի դերասանուհի Բետ Դեյվիսը: 30-ականների վերջերին Դեյվիսը 2 անգամ «Օսկարի» արժանացավ:
- 1908 թ. ծնվել է ավստրիացի դիրիժոր Հերբերտ ֆոն Կարայանը:
- 1918 թ. ծնվել է ամերիկացի դերասան Գրեգորի Պեկը: «Կիլիմանջարոյի ձյուները», «Հռոմեական արձակուրդ» եւ շատ այլ ֆիլմեր վկայում են հանրաճանաչ դերասանի մեծ տաղանդը, վարպետությունը, բացառիկ գրավչությունը:
- Այս օրը հին հայկական տոմարով Արեգ ամսվա Միհրանք օրն է:

ՆԱԻՐԱ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ

ԿԶԳ

Մարզական

ՖՈՒՏԲՈԼ

Երբ մրցավարն իր բարձրության վրա չէ

Երկրի առաջնության 2-րդ տուրում ուշադրության կենտրոնում հասկանալիս «Շիրակ»–«Արարատ» հանդիպումն էր: Համառ ու անզիջում պայքարում անցած մրցախաղը 1-0 հաշվով հաղթանակ պարգեւեց շիրակցիներին: Ուրախալի է, որ նոր մրցաշրջանում առանցքային մի քանի ֆուտբոլիստների հեռանալը թիմից բնավ էլ չի ազդել չեմպիոնի մարտունակության վրա, որը հենց մեկնարկից գլխավորեց աղյուսակը:

Ոչ պակաս հետաքրքիր ու անզիջում պայքարում անցավ «Կիլիկիայի» եւ «Արաբկիրի» մրցավեճը «Հրազդանում»: Խաղը բավական դիտարժան ստացվեց, ափսոս միայն, որ հանդիպման վրա ստվեր գցեց մրցավար Գեւորգ Հովհաննիսյանի անվստահ մրցավարությունը: Երկու անգամ «Արաբկիրի» ֆուտբոլիստները (երկրորդ դեպքում՝ դարպասապահը) «վերջին հույսի» խախտում թույլ տվեցին, որի համար մրցավարն ուղղակի պարտավոր էր դաշտից հեռացնել նրանց, սակայն բավարարվեց դեղին քարտով: Արդեն երկրորդ հանդիպումն է, ինչ «Կիլիկիայի» մասնակցությամբ խաղերում մրցավարները սխալվում են: Ի՞նչ է սա. միտո՞ւմ, թե՞ զուգադիպություն: Առաջնությունը դեռ նոր է մեկնարկել, բայց արդեն խաղերի ստասարկումից դժգոհություններ կան: Ուղղակի կարելցել է պետք «Կիլիկիայի» մարզիչներին ու ֆուտբոլիստներին, որոնց ջանքերը կարող են ի չիք դառնալ մրցավարի սխալ վճռի պատճառով:

Առաջին խաղակեսում «Կիլիկիան» մի քանի ռեալ գոլային պահ ստեղծեց մրցակցի դարպասին, սակայն դրանցից օգտագործեց միայն մեկը: 8-րդ րոպեին հյուրերի պաշտպանի ու դարպասապահի կոպիտ սխալը հմտորեն օգտագործեց Արտավազդ Քարամյանը՝ գնդակն ուղարկելով անպաշտպան դարպասը: Գրոհներից մեկի ժամանակ էլ քիչ էր մնում Արամ Հայրապետյանը գնդակն ուղարկեր սեփական դարպասը, սակայն դարպասապահը հրաշքով փրկեց դրությունը: «Արաբկիրը» թեեւ առաջին կեսում այդպես էլ լրջորեն չսպառնաց դարպասին, այնուամենայնիվ, հանգստի գնալուց առաջ վերականգնեց հավասարակշռությունը: Դաշտի տերերի պաշտպանները մի պահ աչքաթող արին հյուրերի հարձակվողներին, եւ քիչ առաջ խաղադաշտ մտած Արտակ Մինասյանը գրավեց դարպասը:

Ընդմիջումից հետո «Արաբկիրը» գրոհներին մեծ թափ հաղորդեց, որի արդյունքում մի քանի անգամ սպառնաց դարպասին: Երկու անգամ «Կիլիկիային» օգնության հասավ դարպասի ձողը, երկու անգամ էլ Ալբերտ Աֆյանը գնդակը հեռացրեց դասարկ դարպասից: «Արաբկիրի» գրոհները վերջապես հասան նպատակին: Վարպետությամբ փայլեց Շիրակ Սառիկյանը՝ անստասելի հարվածով ընթացքից գնդակն ուղարկելով դարպասը: Տարվելով գրոհներով, «Կիլիկիան» խաղավերջում աչքաթող արեց հյուրերի հակագրոհը, եւ Նորայր Հոխոյանը հաջողաբար խաբս տալով Աֆյանին եւ դարպասապահ Արմեն Կիրակոսյանին, 3-րդ գոլը խփեց՝ վճռելով խաղի ելքը (3-1):

Թվում էր, թե մեկնարկում «Շիրակից» կրած անսովոր հաշվով պարտությունը թեւաթափ կանի «Լեռնագործի» ֆուտբոլիստներին: Սակայն նրանք իրենց մեջ ուժ գտան վերականգնելու սասանված հեղինակությունը Կապանում «Դինամոյի» նկատմամբ տարած հաղթանակի (4-2) շնորհիվ:

Նորաստեղծ «Միկան» էլ, որում փորձառու մի շարք ֆուտբոլիստներ են հանդես գալիս, սեփական հարկի տակ մրցաշրջանի անդրանիկ հաղթանակը տոնեց «Զվարթնոցի» նկատմամբ (4-1):

ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շիրակ	2	2	0	0	14-1	6
2. Արաբկիր	2	2	0	0	5-1	6
3. Միկա	2	1	0	1	4-3	3
4. Արարատ	2	1	0	1	2-2	3
5. Զվարթնոց	2	1	0	1	3-4	3
6. Լեռնագործ	2	1	0	1	5-15	3
7. Կիլիկիա	2	0	0	2	2-5	0
8. Դինամո	2	0	0	2	2-6	0

ԳԵՂԱՍԱՀՔ

Նախշեր սառույցի վրա

Ֆրանսիայի Նիս քաղաքում ավարտվեց գեղասահքի աշխարհի հերթական առաջնությունը:

Մրցաձեւերից երկուսում ուժեղագույններ դարձան Ռուսաստանի ներկայացուցիչները:

Սպորտային զույգերի մրցումներում, ռուսական Ելենա Բերեժնայա-Անտոն Սիխարուլիձե զույգի որակազրկումից հետո, առաջատարի պարտականությունները ստանձնեցին նրանց թիմակիցները: Աշխարհի չեմպիոններ դարձան Մարիա Պետրովան եւ Ալեքսեյ Տիխոնովը: Արծաթե եւ բրոնզե մարզանշանները բաժին հասան համապատասխանաբար Սյուե Շեն-Հոնբո Չժաո (Չինաստան) եւ Սառա Աբիտբոլ-Ստեֆան Բեռնադի (Ֆրանսիա) զույգերին:

Ռուսները երկրորդ ոսկե մեդալը շահեցին տղամարդկանց մենասահքում: Այստեղ հիանալի հանդես եկավ Ալեքսեյ Յագուդինը, որը երրորդ անգամ նվաճեց աշխարհի չեմպիոնի կոչումը: Մեկ այլ եռակի չեմպիոն՝ կանադացի Էլվիս Ստոյկոն գրավեց երկրորդ տեղը, իսկ ամերիկացի Մայքլ Վայսը երրորդն էր:

Մասնագետները Ռուսաստանի ներկայացուցիչներին հաղթանակ էին գուշակում նաեւ կանանց մենասահքում: Նրանք վատ հանդես չեկան, բայց վերջում նրանցից առաջ անցավ ու չեմպիոնուհու կոչումը նվաճեց Միշել Քվանը (ԱՄՆ): Ռուս գեղասահորդուհիներ Իրինա Սլուցկայան եւ Մարիա Բուտիրսկայան արժանացան արծաթե եւ բրոնզե մեդալների:

Ինչպես եւ սպասվում էր, պարային զույգերի մրցումներում չեմպիոններ դարձան սահադաշտի տերերը՝ Մարինա Անիսինան եւ Գվենդալ Պեյզերան: Սակայն Ֆրանսիայի ներկայացուցիչները հաղթեցին չափազանց համառ պայքարում՝ միայն մի փոքր առաջ անցնելով իտալացիներ Բարբարա Ֆուզար-Պոլիից եւ Մաուրիցիո Մարգալիոյից: Երրորդ մրցանակակիրներ դարձան Մարգարիտա Դրոբյազկոն եւ Պովիլաս Վանագասը (Լիտվա):

Մրցապարեզում Պետրովա-Տիխոնով զույգն է:

ՇԱԽՄԱՏ

Ալեքսեյ Շիրովի հաղթանակը

Մոնակոյում անցկացվեց ավանդական՝ թվով 9-րդ գերմրցաշարը շախմատային երկամարտից: «Ամբեր-2000»-ի մասնակից 12 հանրահայտ գրոսմայստերներ նույն օրվա ընթացքում խաղում էին արագ եւ «կույր» (առանց խաղատախտակին նայելու) շախմատի կանոններով:

Հաղթողի կոչումը նվաճեց Ալեքսեյ Շիրովը: Նա առաջինն էր արագ շախմատի մրցումներում, իսկ «կույր» շախմատում ցույց տվեց 4-րդ արդյունքը (այստեղ առաջինը Վլադիմիր Կրամնիկն էր):

Ներկայացնենք ընդհանուր հաշվարկում մասնակիցների գրաված տեղերը եւ նրանց միավորները. 1. Ալեքսեյ Շիրով (Իսպանիա)՝ 22 հնարավորից 15 միավոր, 2–4. Վասիլի Իվանչուկ (Ուկրաինա), Վեսելին Թոփալով (Բուլղարիա), Վլադիմիր Կրամնիկ (Ռուսաստան)՝ 13,5-ական, 5. Վիշվանաթան Անանդ (Հնդկաստան)՝ 12,5, 6. Բորիս Գելֆանդ (Իսրայել)՝ 12, 7–8. Երուն Պիկետ, Լուկ վան Վելի (երկուսն էլ՝ Հոլանդիա)՝ 10,5-ական, 9. Անատոլի Կարպով (Ռուսաստան)՝ 10, 10. Ժոել Լոթյե (Ֆրանսիա)՝ 7,5, 11. Լյուբոմիր Լյուբոեւիչ (Հարավսլավիա)՝ 7, 12. Պրեդրագ Նիկոլիչ (Բոսնիա եւ Հերցեգովինա)՝ 6,5 միավոր:

ԹԵՆԻՍ

Նոր առաջատարներ

Ֆլորիդայում թենիսի հերթական երկու խոշոր մրցաշարերն ավարտվեցին:

Մայամիում անցկացված կանանց ВТА-ի առաջին կարգի մրցաշարի եզրափակչում կրկին հանդիպեցին աշխարհի առաջին եւ երկրորդ թենիսիստուհիներ Մարտինա Հինգիսը (Շվեյցարիա) եւ Լինդսեյ Դեւենպորտը (ԱՄՆ): Նրանց միջեւ անցկացված վերջին հինգ հանդիպումներն էլ շահել էր ամերիկուհին, բայց այս անգամ Հինգիսը վստահորեն հաղթեց 6–3, 6–2 հաշվով եւ նվաճեց մրցաշարի գլխավոր մրցանակը: Որքան էլ տարօրինակ թվա, այս հաղթանակից հետո շվեյցարացի թենիսիստուհին համաշխարհային դասակարգման ցուցակում առաջին տեղը զիջեց Դեւենպորտին: Բանն այն է, որ վերջինս մրցաշարի ընթացքում ավելի ուժեղ մրցակիցների հետ էր հանդիպել եւ ավելի շատ միավորներ վաստակել:

Փոխվեց նաեւ տղամարդկանց դասակարգման ցուցակի առաջատարը: Դա հայտնի դարձավ Քի Բիսքեյնի մրցաշարի ավարտից հետո: Այժմ առջեւում ամերիկացի Անդրե Աղասին է: Նա մրցումների կիսաեզրափակչում պարտության կրեց բրազիլացի Գուստավո Կուերտենից, բայց ցուցակում առաջ անցավ Եվգենի Կաֆելնիկովից (Ռուսաստան), քանի որ վերջինս ավելի շուտ դուրս մնաց պայքարից: Իսկ Քի Բիսքեյնում գլխավոր մրցանակը վիճարկեցին Կուերտենը եւ ամերիկացի Փիթ Սամփրասը: 3 ժամ 18 րոպե տեւած լարված պայքարում 6–1, 6–7, 7–6, 7–6 հաշվով հաղթեց Սամփրասը:

Հրապարակվել են պրոֆեսիոնալ թենիսիստների եւ թենիսիստուհիների հերթական ցուցակները: Մարզասերների ուշադրությանը ներկայացնենք ուժեղագույններին:

Փիթ Սամփրաս

Կանայք

1. Լինդսեյ Դեւենպորտ (ԱՄՆ)՝ 6100, 2. Մարտինա Հինգիս (Շվեյցարիա)՝ 6046, 3. Վենուս Ուիլյամս (ԱՄՆ)՝ 3280, 4. Մերի Պիրս (Ֆրանսիա)՝ 2643, 5. Նատալի Տոզյա (Ֆրանսիա)՝ 2549, 6. Սերենա Ուիլյամս (ԱՄՆ)՝ 2488, 7. Մոնիկա Սելեշ (ԱՄՆ)՝ 2177, 8. Կոնչիտա Մարտինես (Իսպանիա)՝ 2076 միավոր:

Տղամարդիկ

1. Անդրե Աղասի (ԱՄՆ)՝ 249, 2. Եվգենի Կաֆելնիկով (Ռուսաստան)՝ 223, 3. Փիթ Սամփրաս (ԱՄՆ)՝ 218, 4. Լեյթոն Հյուիթ (Ավստրալիա)՝ 187, 5. Մագնուս Նորման (Շվեդիա)՝ 185, 6. Նիկոլաս Կիֆեր (Գերմանիա)՝ 137, 7. Թոմաս Էնկվիստ (Շվեդիա)՝ 136, 8. Գուստավո Կուերտեն (Բրազիլիա)՝ 134, 9. Ալեքս Կորետխա (Իսպանիա)՝ 131, 10. Մարկ Ֆիլիպուսիս (Ավստրալիա)՝ 130 միավոր:

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

«Չորսի մրցաշարը»՝ Սալոնիկում

Որոշվեցին բասկետբոլի Եվրալիգայի մրցումների վերջին փուլի չորս մասնակիցները: Նրանց անունները հայտնի դարձան քառորդ եզրափակիչ հանդիպումներից հետո: Ահա դրանց արդյունքները.

«Պանաթինաիկոս» (Աթենք, Հունաստան)–«Ցիբոնա» (Զագրեբ, Խորվաթիա)՝ 2–0 (73–62, 69–63), «Բարսելոն» (Իսպանիա)–«Օլիմպիա» (Լյուբլյանա, Սլովենիա)՝ 2–1 (70–67, 64–71, 71–66), «Էֆես Պիլզեն» (Ստամբուլ, Թուրքիա)–ԱՍՎԵԼ (Վիլերբան, Ֆրանսիա)՝ 2–1 (93–85, 60–77, 68–66), «Մաքաբի» (Թել Ավիվ, Իսրայել)-ՊԱՖ (Բոլոնիա, Իտալիա)՝ 2–1 (62–65, 80–73, 79–64):

Այժմ ապրիլի 18–20-ը Հունաստանի Սալոնիկ քաղաքում կանցկացվեն չորս թիմերի մրցումները: Առաջին օրը կհանդիպեն «Պանաթինաիկոսն» ու «Էֆես Պիլզենը», «Բարսելոնն» ու «Մաքաբին»: Այնուհետեւ հաղթողները կվիճարկեն մրցանակը՝ «Արծաթե գավաթը», իսկ պարտվողները կմրցեն երրորդ տեղի համար:

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է
ՌԱՅՄՈՆԴ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Փափազյան: 2. Կտրոն: 3. Անդիժան: 4. Ակմեիստ: 5. Քրջիկ: 6. Եվգենիկա: 10. Կաֆելնիկով: 11. Բաբաջանյան: 15. Փամբակ: 16. Կորդոմ: 20. Ոսկանյան: 22. Թրասուտեր: 23. Սարոյան: 24. Մալարմե: 28. Վիսլա: 29. Դոյնա:

Հորիզոնական

7. Կամերտոն: 8. Կուրոսավա: 9. Մոլիերենիստ: 12. Այվար: 13. Վանեսա: 14. Փանիկ: 17. Գնդեվազ: 18. Գոգարան: 19. Կոմիտաս: 21. Բուռնութի: 25. Ակնոց: 26. Կանտատ: 27. Շագալ: 30. Վինոգրադով: 31. Մանգալիա: 32. Մենդելեեւ:

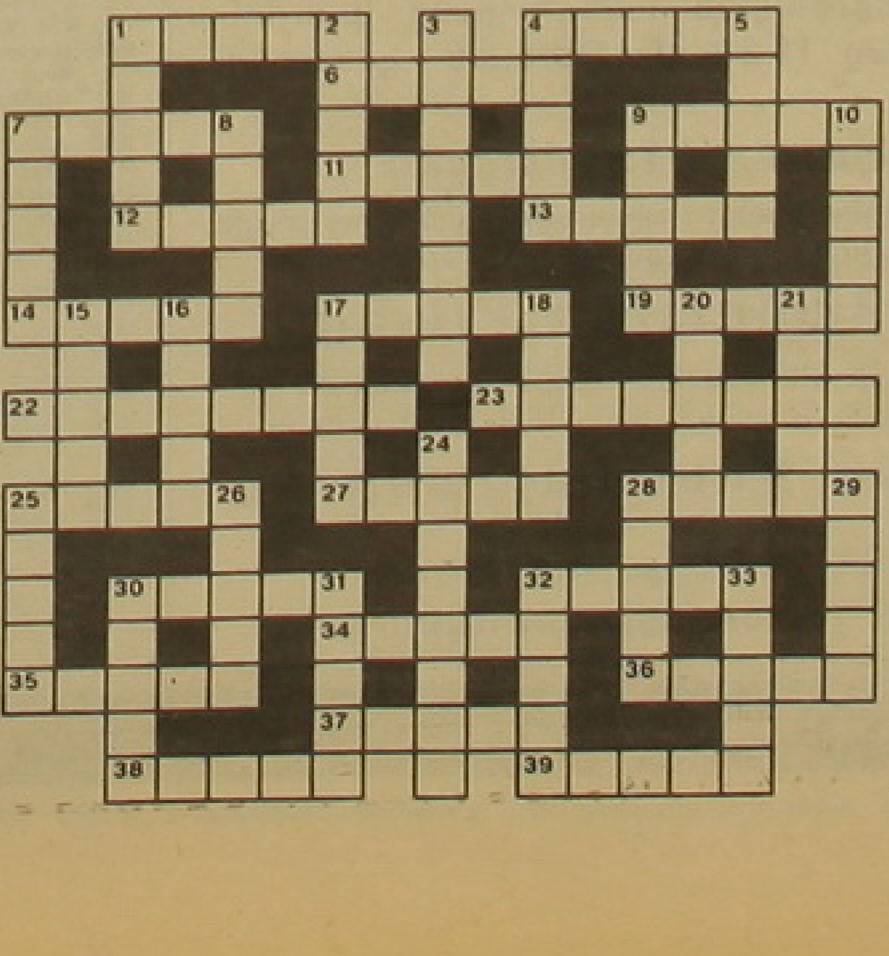

ԽԱՉԲԱՌ

Ուղղահայաց

1. Ասացվածք դարձած խոսք՝ «..., բացվիր»: 2. Կատիկի տեսակ: 3. Ճնճղուկազգի թռչուն: 4. Քաղցրավենիք: 5. Հողե տան տանիքին բացված օդանցք: 7. Տաճարի կամ տան առջեւ ծածկված բակ: 8. Մեծ համախականությամբ լուսափունջ ստանալու սարք: 9. Արծաթե կամ պղնձե խոր աման՝ հեղուկների համար: 10. Պետություն հյուսիս-արեւմտյան Աֆրիկայում: 15. Հայ ֆիզիկոս: 16. Բանկին պահ տված դրամ կամ արժեթուղթ: 17. Կողովի հաստ ճյուղերը, որոնց վրա հյուսվում են բարակները: 18. Սուր, անդուր հոտով գազ, անուշադր: 20. Խորհրդային տիեզերանավ: 21. Հին Հունաստանում տարածված երաժշտական փողային գործիք: 24. Շրջանաձողիկների ընտանիքի բույս, մտնում է սրտային դեղամիջոցների բաղադրության մեջ: 25. Կարկաչող, չվող թռչուն: 26. Քաջ, արի, սրտոտ մարդ: 28. Գետ Ֆինլանդիայում: 29. Ամերիկահայ աշխարհահռչակ օպերային երգչուհի: 30. Արեւադարձային միրգ: 31. Կոճապղպեղ: 32. Ամրոց Կիլիկիայում: 33. Ա. Այվազյանի նոր գիրքը:

Հորիզոնական

1. Խորշակաքեր քամի: 4. Գերմանացի մեծ բանաստեղծ: 6. Մրցապարեզ: 7. Արեւելյան պոեզիայում ընդունված բանաստեղծության ձեւ: 9. Բուդդայականության քարոզողը: 11. Լեռնային զանգվածում դասարկ տարածք: 12. Միզապարկից դուրս եկող խողովակ: 13. Որեւէ բանի նպաստող, առաջ մղող հանգամանք, խթան: 14. Վրաստանի քաղաք՝ հիմնադրված 1184 թվականին: 17. Էստրադային ռուս արտիստուհի, աստղ: 19. Օսմանյան քաղաքացիության գահակալը: 22. «Հայաստանի լեռներու սրնգահարը» ստեղծագործության հեղինակը: 23. Վրաց կինոդերասանուհի: 25. Թուրք եւ մոնղոլ ժողովուրդների ռազմավարչական հրոսակախումբ: 27. Նոր ծնված ձիուկ: 28. Կանացի անուն: 30. Ուրարտուի գլխավոր, նաեւ՝ ռազմի աստվածը: 32. Մոդեսի տեսակ: 34. Սննդամթերք: 35. Ճարտարապետական հուշարձան Բագրատունիների հարստության վերջին մայրաքաղաք Անիում՝ ...ի պալատ: 36. Պտղաբերության, մայրության աստվածուհին հին եգիպտական դիցարանում: 37. Անդրկովկասում ապրող ժողովրդի ներկայացուցիչ: 38. Սմախի, կծոխուր: 39. Գրական երկի հերոս, որը նախ ջեղը մի մրջյուն էլ չէր սպանել:

Կազմեց Է. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

Օրվա հետքով

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Արկադի Ղուկասյանի մահափորձը կազմակերպել է Սամվել Բաբայանը

Սկիզբը էջ 1

Սամվել Բաբայանին ուրիշ հանցագործություններ կատարելու մեղադրանք էր առաջադրվել նաեւ մինչ այդ: Մասնավորապես, գեներալը մեղադրվում էր պաշտոնական չարաշահումներ ու կեղծիք թույլ տալու, հարկերից խուսափելու, ինչպես նաեւ ապօրինաբար զենք եւ ռազմամթերք պահելու մեջ: Ահաբեկչությունը կազմակերպելու մեղադրանքը նրան առաջադրվել է ապրիլի 3-ին՝ տարված նախաքննության արդյունքում: Խափանման միջոց է ընտրվել կալանքը:

Գլխավոր դատախազի հավաստմամբ, նախաքննությունը կավարտվի մոտակա օրերին եւ կուղարկվի դատարան:

Մավրիկ Ղուկասյանը պատասխանեց նաեւ լրագրողների հարցերին:

«Ազգի» թղթակցի այն հարցին, թե մարտի 22-ի գործով բոլո՞ր մեղադրվողներն են ապահովված դատապաշտպաններով, գլխավոր դատախազը տվեց դրական պատասխան: Սամվել Բաբայանն ինքն է ընտրել իր փաստաբանին, տեղեկացրեց Մ. Ղուկասյանը: Նույնիսկ ավելին, նա երկրորդ փաստաբանի է վարձել Երեւանից: Բոլոր հարցաքննությունները տեղի են ունեցել դատապաշտպանների ներկայությամբ, այնպես որ ոչ մի ճնշում կամ բռնություն նրանց վրա չի եղել:

Գլխավոր դատախազը դժգոհությամբ նշեց հայաստանյան որոշ լրատվամիջոցների ու քաղաքական գործիչների կանխակալ մոտեցումները ահաբեկչության կապակցությամբ: Նման կանխակալ գնահատականները ոչ միայն պատիվ չեն բերում նրանց, այլեւ հանցագործությունը բացահայտելուց հետո նույնիսկ ամաչելու տեղիք են տալիս, ընդգծեց նա:

Ամենակարեւորը, նշեց Մ. Ղուկասյանը, ոճրագործությունը բացահայտվել է կարճ ժամանակում, իրավապահ մարմինների հստակ փոխգործողության շնորհիվ, որն իրոք արժանի է ամենայն գովեստների:

Լրագրող Վահրամ Աղաջանյանի վերոբերյալ տրված հարցին ի պատասխան նա ասաց, որ մինչեւ իրենց գործը դատարան ուղարկելը, վերջինս դիմում էր հղել իրեն, որում խոստանում է խափանման միջոցը փոխելու դեպքում հրապարակայնորեն ներողություն խնդրել ԼՂՀ վարչապետին զրպարտելու համար: Բայց Վ. Աղաջանյանին վարչական կալանքի են ենթարկել ՆԳ մարմինները (ռազմական դրության ռեժիմը խախտելու հիմքով), ուստի հրապարակավ զղջալու հնարավորություն տալու համար գլխավոր դատախազի միջամտությունն ակնկալելը նպատակահարմար չէ: Վահրամ Աղաջանյանի «գործը» ուղարկվել է դատարան եւ շուտով դատական քննությամբ կտրվի նրա արարքի իրավական գնահատականը, եզրափակեց Մ. Ղուկասյանը:

Գլխավոր դատախազը լրագրողներին խոստացավ առաջիկայում կրկին մամլո ասուլիս հրավիրել նախաքննության նոր արդյունքներին ծանոթացնելու նպատակով:

Այլ մանրամասներ դատախազի պատմածներից հաղորդում է «Նոյյան տապան» գործակալությունը

ԼՂՀ գլխավոր դատախազի հայտարարության համաձայն, երբ անցյալ տարվա դեկտեմբերի 18-ին ԼՂՀ նախագահի հրամանագրով Սամվել Բաբայանն ազատվել է ԼՂՀ պաշտպանության բանակի հրամանատարի պաշտոնից, նա, ձգտելով վերադարձնել իշխանությունը եւ ցանկանալով ապացուցել իր անփոխարինելիությունը, որպեսզի թուլացնի ԼՂՀ իշխանությունը, 2000 թվականի հունվար-փետրվարին որոշել է ԼՂՀ նախագահի դեմ կազմակերպել ահաբեկչական գործողություն՝ նրան սպանելու մտադրությամբ:

Ս. Բաբայանն իր թիկնազորի պետ, ԼՂՀ ՊԲ թիվ 39189 զորամասի հրամանատար Սասուն Աղաջանյանին հանձնարարել է ստեղծել խումբ՝ իր մտահղացումն իրագործելու նպատակով: Խմբում ընդգրկվել են նախկին նախարարի թիկնապահներ Դավիթ Ղուլյանը եւ Վարուժան Մելքումյանը, Ս. Բաբայանի կնոջ եղբայր Էրիկ Փարամազյանը եւ վերջինիս ընկեր Լեւոն Միրզոյանը:

Ս. Բաբայանի հանձնարարությամբ նրանք զինվել են Սասուն Աղաջանյանի կողմից՝ հիշյալ զորամասից հափշտակված ինքնաձիգներով (երկու ինքնաձիգ՝ ԱԿՄՍ եւ ԱԿՄ տիպի), մեկ ԱԿՄ ինքնաձիգով, որ ունեցել է Դավիթ Ղուլյանը, կապի միջոցներով: Զենքը թաքցվել է Էրիկ Փարամազյանի մոտ:

Սամվել Բաբայանի հանձնարարությամբ, հանցավոր խմբի անդամները ս.թ. փետրվար-մարտ ամիսներին պարբերաբար հետեւել են ԼՂՀ նախագահի տեղաշարժերին: Բաշխվել են դերերը. Սասուն Աղաջանյանը, Լեւոն Միրզոյանը եւ Դավիթ Ղուլյանը՝ ինքնաձիգներով զինված, պետք է իրականացնեին նախագահի սպանությունը, Էրիկ Փարամազյանին հանձնարարվել է հետեւել նախագահական նստավայրից ԼՂՀ նախագահի դուրս գալուն եւ այդ մասին տեղեկացնել սպանությունն իրագործողներին, իսկ Վարուժան Մելքումյանը պետք է ապահովեր հանցանքի վայրից խմբի հեռանալը:

Այնուհետեւ խմբի անդամների պարտականությունները փոփոխվել են. Մելքումյանի տեղը գրավել է Ղուլյանը:

Փետրվարի երկրորդ կեսին եւ մարտի սկզբներին խումբը երկիցս նախաձեռնել է ԼՂՀ նախագահի դեմ մահափորձեր: Առաջին անգամ ընդհատվել է կապը, եւ Է. Փարամազյանն ազդանշան չի տվել ահաբեկչական գործողությունն սկսելու համար, երկրորդ անգամ մահափորձը ձախողվել է, քանի որ նախագահին ուղեկցել են ՆԳ նախարարը եւ նրա թիկնազորը:

Մարտի 22-ին, ահաբեկչական գործողության կատարումն արագացնելու մասին Ս. Բաբայանի պահանջից հետո, նախաձեռնվել է ԼՂՀ նախագահի դեմ հերթական մահափորձը: Սասուն Աղաջանյանը եւ Լեւոն Միրզոյանը՝ դիմակներով, ինքնաձիգներով զինված, Էրիկ Փարամազյանից ստանալով ազդանշանը, մարտի 22-ի 00:50-ին, կենտրոնական Երեւանյան պողոտայի վրա գտնվող «Օազիս» սրճարանից ոչ հեռու, կրակ են բացել խաչմերուկին մոտեցող նախագահական «Մերսեդեսի» վրա՝ վերջինիս ուղղությամբ արձակելով մոտ 60 փամփուշտ: Վստահ լինելով, որ նախագահը զոհվել է, Սասուն Աղաջանյանն ու Լեւոն Միրզոյանը դեպքի վայրից փախել են Ստեփանակերտի կենտրոնական շուկայի ուղղությամբ, որտեղ նրանց սպասել է Դավիթ Ղուլյանի վարած «Մերսեդես» մեքենան, եւ հեռացել են:

Այսպիսով, Սամվել Բաբայանը, Մավրիկ Ղուկասյանի խոսքերով, կազմակերպել է ահաբեկչական գործողություն եւ կանխամտածված սպանություն՝ ծանրացուցիչ հանգամանքներում: Հաշվի առնելով նաեւ զենքի հափշտակության, ծառայողական զենքի հանցավոր նպատակներով օգտագործման հետ կապված եւ այլ հանցագործությունները, նրան առաջադրվել են մեղադրանքներ ԼՂՀ ՔՕ հետեւյալ հոդվածներով. 17, 15/61 (մաս 1), 17, 15 մաս 90, 3-րդ, 4-րդ, 6-րդ կետեր, 232 հոդվածի առաջին մաս 1 պրիմ, 232/3 հոդվածի առաջին մաս: Առաջնորդվելով ԼՂՀ ՔՕ 135 եւ 136 հոդվածներով, 2000 թվականի ապրիլի 3-ին Ս. Բաբայանին հիշյալ հոդվածներով մեղադրանք է առաջադրվել:

Գլխավոր դատախազը հավաստիացրեց, որ ապրիլի 3-ի հարցաքննության ժամանակ Սամվել Բաբայանն ընդունել է իր մեղքը բոլոր հիշատակված մեղադրանքներով: Ահաբեկչական գործողության բոլոր մասնակիցները Սամվել Բաբայանին ճանաչել են որպես ահաբեկչական գործողության կազմակերպիչ:

Մավրիկ Ղուկասյանը կտրականապես հերքեց կալանքի տակ գտնվող մեղադրյալների դեմ բռնության կիրառման մասին տեղեկությունները: Ըստ նրա, ահաբեկչական գործողությունը կատարվել է հեղաշրջման նպատակով: Կան փաստաթղթեր, որոնք վկայում են, որ ահաբեկչական գործողության հաջող ավարտի դեպքում հանցագործները պլանավորել են Լեռնային Ղարաբաղում ձեւավորել ժամանակավոր ռազմական կառավարություն:

Նախաքննությունը դեռ շարունակվում է, եւ մոտ ապագայում գործը հանձնվելու է դատարան:

1965 թ. գործող Հայաստանի ուսանողական ջոկատների հանրապետական շտաբը, որը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կամավորական ծառայության կոմիտեի անդամ է, հրավիրում է մասնակցելու Եվրոպայի երկրներում, ԱՄՆ-ում, Հայաստանում միջազգային աշխատանքի ճամբարների ամառային ծրագրերին՝ որպես կամավորական:

Դիմումները ընդունվում են հետեւյալ հասցեով՝ Կորյունի 19ա, 7-րդ հարկ

Հեռ. 52 27 01, 52 27 72, 52 27 88

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

5 ապրիլ

Հ1

9.00 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
10.10 Հայորդաց տներ
10.20 Մանուկի կրպակ
10.30 «Համայնապատկեր»
11.00 Գ/Ֆ «Խցուկի N 9»
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
17.00 Հայլուր
17.20 Հեքիաթների դաշտ
18.00 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
19.00 1 լուր
19.10 Քեզանից է սկսվում հայրենիքը
19.50 Ռուբիկոն
20.25 Արտակարգ ալիք
20.35 Տունտունիկ
21.00 Հայլուր
21.40 Ազգային ժողովի նիստում. հայտարարություններ, հարցեր կառավարությանը
(Արտահերթային հեռարձակմամբ
21.40 Գ/Ֆ «Արեւիկ»
23.10 Փաստագրական կինոնկար «Վահագն Դավթյան»)
23.40 Հայլուր
00.00 Կեսգիշերային ճեղքում
01.00 Ռուբիկոն+

Պրոմեթեւս

9.00 «Բարի լույս, Հայաստան»
10.00 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
17.00 Հեռուստախաղ «Ոսկե դար»
17.50 Մուլտֆիլմ
18.00, 20.00 Լուրեր
18.20 Առողջ լույս
19.05 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
20.35 «Գանձասար» խմբի ելույթը
21.05 «Միայնության անապատը»
21.40 Երգում է Դեմիս Ռուսոսը
22.25 Գ/Ֆ «Քննուց գաղտնություն»

Ա1+

9.00 Տոմար
10.30 Աստղերը (կրկնություն)
19.05 Չոջիկ
19.30, 21.30, 24.00 Սուրհանդակ
20.00 Սամուլի խոսնակ
20.10 Գիտարար
20.30 Կամ-կամ
21.10 Համերգ
22.05 Գ/Ֆ «Անվախը»
0.35 Ակնթարթ
0.40 Սուր սենյակ
1.00 Գ/Ֆ «Գույներ»
(ավարտին Սուրհանդակ)

Հ2

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Քննուց թույն»
16.00 Նորություններ
16.20 Մուլտսերիալ «Ձոնի Քվեստի անհավանական արկածները»
16.45 Հրաշքի ընկերախումբ
17.00 Ձունգլիների կանչը
17.25 ...Մինչեւ 16 եւ ավելի
18.00 Սերիալ «Քննուց թույն»
19.00 Նորություններ
19.30 Մարդը եւ օրենքը
20.00 Նոր ժամանակների պատմությունը
20.45 Սերիալ «Հուեբր Շեյլոք Հոլմսի մասին»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
23.00 Է. Ռամիճնկու հեղինակային ծրագիրը. Սայան Պողոսյան
23.50 Լավագույն «երգերը գլխավորի մասին II»
00.55 Նորություններ
01.10 «Մոլորությունների ժողովածու»
01.40 Գ/Ֆ «Բլրի տունը» (դերերում Ս. Սեղանն, Հ. Ակերսեր, Ջ. Թեձոր, ԱՄՆ, 1953 թ.)

РТР

7.00, 8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
7.20-10.20 Բարի լույս, Ռուսաստան
7.35, 9.35 Ընտանեկան նորություններ
9.20 Հեռուստասերիալային ՀԱՍ. հերթական բաժանում
10.30 Քվանտային թռիչքահերթություն
10.40 «Արենա-սպորտ»
11.00 Հոմեոպաթիա եւ առողջություն
11.15 Սերիալ «Գեյիրինի»
12.05 Սերիալ «Սանտա Բարբարա»
13.00 Հեռուստասերիալային ՀԱՍ
13.25 Իմ XX դարը
14.00, 18.00, 21.00, 00.00 Լուրեր
14.30 «Կանանց խաղեր»
15.05 Սերիալ «Սեւ մարգարիտ»
15.50 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
16.40 Իմ ընտանիքը
17.35 Խանութ բազմոցի վրա
18.30 Աստարակ
18.55 «Ռոսիա» կինոդահլիճ. Անտոնի Կուզնեցով. Վալենտինա Տալիզինան «Ծաղող հոլանդացին» ֆիլմում
20.25 Ինչ կը ետկ աէձիկոր
21.45 Կինոյի ժամ. դերերում Սալլի Ֆիլդ «Անտիկյան վիշապները» ֆիլմում (ԱՄՆ)
23.20 Թատրոն+TV
01.05 Հեռուստասերիալային ՀԱՍ. հերթական բաժանում
01.20 Թեժ սահնակ
02.15 Խանութ բազմոցի վրա

ARMENTEL

Հայտարարություն

Արմենտելը հայտարարում է մրցույթ՝ հեռախոսային սյուների մատակարարման: Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես ՀՀ տարածքում, այնպես էլ արտասահմանում գրանցված կազմակերպությունները եւ մատակարարները:

Մրցույթի անցկացման պայմանների, ինչպես նաեւ հեռախոսային սյուների տեխնիկական տվյալների մասին համապատասխան փաստաթղթերը կարող եք ստանալ հետեւյալ հասցեով՝ Ահարոնյան 2, 6-րդ հարկ, 634 սենյակ, հեռ.՝ 28-70-66:

Առաջարկները պետք է ներկայացվեն վերոհիշյալ հասցեով մինչեւ 2000 թ. ապրիլի 25-ը, ժամը 12:00:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

USAID

AED
Academy for Educational Development

ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID) եւ Կրթական զարգացման ակադեմիան (AED)

տեղեկացնում են

տնտեսական թեմաներով գրող լրագրողներին, որ «Անցման շրջանի տնտեսությունների հիմնախնդիրները» զեկուցումների շարքի հերթական հանդիպումը կկայանա ապրիլի 7-ին, ժամը 11:30-ին, Թեքեյան կենտրոնում (*Խանջյան 50*):

Հանդիպմանը կմասնակցեն

ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության բյուջետային գործընթացի կառավարման գլխավոր վարչության պետ

Դավիթ Համբարձումյանը,

ՀՀ Ազգային ժողովի ֆինանսավարկային, բյուջետային եւ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի անդամ

Վարդան Բոստանջյանը

Թեման՝ «ՀՀ 2000 թ. պետբյուջեի ձեւավորման յուրահատկությունները»:

ՓՆՏՐՈՒՄ ԵՄ ՀՈՎԱՆԱՎՈՐ

Հայ ազգի պետականորեն քրիստոնեությունն ընդունելու հոբելյանին նվիրված գրքի հրատարակման համար՝ 2 ամսվա ընթացքում:

Ճարտարապետ Արտ. Ֆարսյան
Երեւան, Ավետ Ավետիսյան 36/10
Հեռ. 262766

ԼՈՒԾԱՐՎՈՒՄ Է

«Ռուբեն Շբոյան» անհատական ձեռնարկությունը՝ գրանցված պետռեգիստրի Աշտարակի տարածքային բաժանմունքում, 10.01.97 թ.: Գրանցման թիվ 16.020.00499, գրանցման վկայական թիվ 030937:

Պարտատերերին երկու ամսվա ընթացքում խնդրվում է դիմել ք. Աշտարակ, Բագրատունի 2 հասցեով:

@rminco Global Telecommunications Համակարգչային ուսուցում ԻՆՏԵՐՆԵՏ դպրոցում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Պատվեր 1236 Տպաքանակը՝ 4000 Ստորագրված է տպագրության՝ 4. 04. 2000 Գինը՝ 100 դրամ